

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna
w Koszalinie

Informacja
Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
miasta Koszalina za rok 2020

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	4
2.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
2.2. Stan sanitarno-techniczny podmiotów działalności leczniczej	7
2.3. Realizacja szczepień ochronnych.....	11
3. STAN SANITARNO-PORZADKOWY	14
3.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia	14
3.2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	18
3.3. Gospodarka odpadami	22
4. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	23
4.1. Zakłady produkcji żywności	25
4.2. Zakłady obrotu żywnością i materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	28
4.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.....	29
4.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	29
4.5. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	31
4.6. Zakłady produkcji kosmetyków	31
4.7. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach RASFF	31
4.8. Tytuł.....	34
4.9. Nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i przetworami grzybowymi.....	35
4.10. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami i środkami masowego przekazu..	35
5. ŚRODOWISKO PRACY I CHOROBY ZAWODOWE	36
5.1. Charakterystyka ogólna	36
5.2. Narażenie zawodowe na czynniki szkodliwe w środowisku pracy.....	37
5.3. Ocena narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze lub mutagenne oraz czynniki biologiczne w środowisku pracy	38
5.4. Substancje i mieszaniny chemiczne, w tym produkty biobójcze, leki cytostatyczne i prekursorzy narkotyków	38
5.5. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	39
5.6. Epidemiologia chorób zawodowych.....	39
5.7. Działania profilaktyczne.....	40
6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	41

6.1. Uczestniczenie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ...	42
6.2. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	42
6.3. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektu budowlanego	43
7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	43
7.1. Działalność kontrolna	44
7.2. Postępowanie administracyjne	46
7.3. Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych placówek.....	48
7.4. Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie miasta	49
8. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	49
8.1. Główne programy prozdrowotne	49
8.2. Główne akcje	53

1. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych, Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną, która obejmuje także realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

W 2020r. w związku wprowadzeniem na terenie kraju stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ukierunkowane były na zadania związane z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19. Sytuacja epidemiczna na wiele tygodni spowodowała zaangażowanie w te działania większości zasobów kadrowych PSSE w Koszalinie. Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, dokonywano zapisów w systemach elektronicznych (EWP, SEPIS), zlecano i koordynowano testy w kierunku SARS-CoV-2, wydawano decyzje nakładające obowiązkową kwarantannę, zaświadczenia o odbyciu kwarantanny, udzielano informacji telefonicznych, opracowywano ogniska zakażenia SARS CoV-2, przeprowadzano kontrole w zakresie przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów. W 2020 roku zarejestrowano na terenie miasta Koszalina 3850 przypadków zakażeń SARS-CoV-2.

Zmiany i ograniczenia w funkcjonowaniu urzędu, mające zmniejszyć ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 zarówno wśród pracowników jak i interesantów oraz osób kontrolowanych były przyczyną czasowego zawieszenia typowych czynności kontrolnych. Z powyższych względów nie było możliwe zrealizowanie wszystkich założonych planów i zamierzeń. Realizowano jednakże główne kierunki działania zawarte w założonych planach tj.:

- prowadzono nadzór na realizacją Programu Szczepień Ochronnych na 2020r. oraz sprawowano bieżącą działalność przeciwepidemiczną w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych,
- sprawowano nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych,
- czuwano nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i na pływalniach,

- prowadzono nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- sprawowano nadzór nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenia życia lub zdrowia ludzi,
- sprawowano nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi obiektów użyteczności publicznej oraz nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami,
- nadzorowano warunki higieniczno-sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wyższych uczelniach, placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży, żłobkach i klubach dziecięcych oraz sprawowano nadzór w zakresie higieny procesów nauczania i wychowania,
- inicjowano, organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, upowszechniano materiały informacyjne z zakresu wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzi.

2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2020 roku na terenie Koszalina zarejestrowano 4335 przypadków zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia, o 2859 zachorowania więcej niż w roku 2019. Na znaczny wzrost zachorowań miało wpływ wystąpienie pandemii zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Zgłoszono 9314 przypadków grypy i zakażeń grypopodobnych, stanowi to spadek o 2072 zachorowań w odniesieniu do roku 2019. Nie odnotowano zachorowań wywołanych wirusem grypy A/H1N1/. Z powodu zachorowań na choroby zakaźne hospitalizowano ogółem 255 osób. Rejestracja zgłoszonych przypadków zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie na swoim terenie prowadzi rejestr zakażeń HIV i zachorowań na AIDS. Zarejestrowano podobnie jak w 2019 roku 9 przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV i jeden przypadek AIDS. Hospitalizowano 3 osoby.

W ramach prowadzonego nadzoru nad zachorowaniem na gruźlicę zarejestrowano 9 osób, u których rozpoznano gruźlicę. Odnotowano dwa zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową.

Stwierdzono 84 zgony, których przyczyną była: w jednym przypadku gruźlica płuc, w dwóch przypadkach zakażenie HIV oraz w 81 przypadkach zakażenie SARS CoV-2.

Wzrosła liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella do 18 pojedynczych zachorowań. Nie odnotowano ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczką Salmonella.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe.

W nadzorze nad chorobami zakaźnymi zaobserwowano spadek zachorowań w jednostkach chorobowych przenoszonych drogą pokarmową z 257 przypadków do 114. Nie odnotowano bakteryjnych zatruc pokarmowych, duru brzuszego i czerwonki bakteryjnej.

Znaczny spadek zachorowań odnotowano na wirusowe zakażenia jelitowe z 56 przypadków w 2019r. do 22 w roku sprawozdawczym. W 14 przypadkach czynnik etiologiczny to rotawirusy, w jednym przypadku adenowirusy, w 4 przypadkach norowirusy natomiast w pozostałych 3 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego. Na ogólną liczbę 22 zachorowań, 10 przypadków dotyczyło dzieci do lat 2. Hospitalizowano 9 osób w tym 4 dzieci do lat 2.

Wśród zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella zaobserwowano wzrost z 5 przypadków w 2019 roku do 18 zachorowań w 2020 roku.

Czynnikiem etiologicznym była pałeczka Salmonella z różnej grupy serologicznej w tym;

- w 11 przypadkach Enteritidis,
- w 5 przypadkach z grupy D.O.
- w 2 przypadkach enterica subsp. enterica

Zwiększyła się liczba rejestrowanych nosicieli pałeczek Salmonella - z 6 w ubiegłym roku, do 11 czasowych nosicieli pałeczek Salmonella w bieżącym roku. Nie zarejestrowano zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe.

Nastąpił spadek liczby zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, ze 190 przypadków w 2019 roku do 74 zachorowań w roku 2020. W 16 przypadkach zachorowania dotyczyły dzieci do lat 2.

Nie przeprowadzono badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Wszystkie przypadki leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Zrejestrowano jedno ognisko zachorowania, w którym czynnikiem etiologicznym był wirus HAV wywołujący Wirusowe Zapalenie Wątroby Typu A. Zachorowania dotyczyły jednej osoby dorosłej oraz dwójki dzieci w wieku przedszkolnym z dwóch rodzin z terenu Koszalina. Hospitalizowano jedno dziecko oraz osobę dorosłą. Osoby z kontaktu z chorymi skierowano do lekarzy POZ celem konsultacji. Objęto nadzorem epidemiologicznym przedszkole do którego uczęszczały chore dzieci.

Istnieje prawdopodobieństwo, iż nośnikiem zachorowań mogła być żywność. Do zachorowań mogło również dojść w wyniku przeniesienia zakażenia z człowieka na człowieka poprzez nie zachowanie zasad higieny.

Wirusowe zapalenie wątroby.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 5 przypadków zachorowań, podczas gdy w 2019 roku odnotowano 9 zachorowań. Cztery osoby hospitalizowano. Dwa przypadki odnotowano jako zachorowania pojedyncze. Trzy przypadki wystąpiły wśród osób zarejestrowanego jednego ogniska zbiorowego zachorowania na terenie Koszalina.

Odnotowano dwa przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C- zachorowania potwierdzono obecnością we krwi kwasu nukleinowego RNA wirusa zapalenia wątroby typu C. Jedną osobę hospitalizowano.

Nie zarejestrowano przypadków zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Grypa sezonowa i grypa wywołana wirusem A/H1N1/

W porównaniu do roku 2019, nastąpił spadek liczby zachorowań na grypę o 2072 przypadków. Ogółem zarejestrowano 9526 przypadków grypy sezonowej. Zachorowania na grypę sezonową dotyczyły osób w następujących przedziałach wiekowych: 0-4 lat – 1713 przypadków, 5-14 lat – 2061 przypadków, 15-64 lat – 4528 przypadki, powyżej 65 lat – 1012 przypadków. Z powodu potwierdzonej grypy hospitalizowano 7 osób w tym jedno dziecko do lat 14-stu. We wszystkich przypadkach czynnikiem etiologicznym był wirus grypy typu A. Nie odnotowano przypadków wirus grypy A/H1N1/. Typy potwierdzono w badaniach laboratoryjnych. Nie odnotowano zgonów.

Choroby wieku dziecięcego.

Świnka- obowiązkowe podstawowe szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce dzieci w 13 miesiącu życia i zastosowanie dawki przypominającej w 10 roku życia przyczyniły się do poprawy sytuacji epidemiologicznej świnki powodując sporadyczne zachorowania. W roku 2020 nie odnotowano zachorowań.

Różyczka - nie rejestrowano zachorowań na różyczkę.

Ospa wietrzna- szczepienie przeciw ospie wietrznej jest szczepieniem obowiązkowym u dzieci z grup ryzyka oraz zalecanym dla pozostałych dzieci. Zarejestrowano znaczny spadek liczby zachorowań, z 860 przypadków w roku 2019, do 257 przypadków w roku sprawozdawczym. Nikogo nie hospitalizowano. Najwięcej zachorowań odnotowano wśród dzieci w grupach wiekowych 1- 4 lata i 5-9 lat.

Krztusiec- zarejestrowano wzrost o 10 przypadków zachorowań na krztusiec. W roku 2020 zarejestrowano 13 zachorowań.

Odra- nie notowano zachorowań.

Płonica- zaobserwowano znaczny spadek liczby zachorowań na szkarlatynę z 120 przypadków w roku 2019 do 24 zachorowań w roku sprawozdawczym. Bez hospitalizacji.

Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

Nie odnotowano przypadków zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i /lub mózgu oraz wirusowe zapalenie mózgu.

Inwazyjna choroba meningokokowa- odnotowano jeden przypadek choroby meningokokowej pod postacią posocznicy. Czynnikiem etiologicznym była bakteria Neisseria meningitidis gr.C. Zachorowanie zakończone wyzdrowieniem.

Inwazyjna choroba Haemophilus influenzae- nie rejestrowano zachorowań.

Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae-nie rejestrowano zachorowań.

Borelioza z Lyme- w roku 2020 zachorowania na boreliozę dotyczyły 5 przypadków, o 13 mniej w stosunku do roku ubiegłego. Hospitalizowano jedną osobę. Zachorowania sklasyfikowano, wg definicji Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, jako przypadki potwierdzone.

Pokąsania.

Zmalała o 48 przypadków liczba pokąsanych osób przez zwierzęta podejrzane o wściekłość. Zarejestrowano 45 osób pokąsanych, w tym 12 dzieci do lat 14. Szczepieniom p/ wścieklicznie poddano 7 osób, w tym 1 dziecko do lat 14. Nikogo nie hospitalizowano.

Gruźlica i choroby przenoszone drogą płciową.

Gruźlica- W roku 2020 zarejestrowano 9 przypadków zachorowań, o dwa przypadki mniej w porównaniu do roku 2019. We wszystkich przypadkach rozpoznano gruźlicę płuc. Z powodu gruźlicy prątkującej hospitalizowano 4 pacjentów w Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Pozostałe osoby diagnozowano ambulatoryjnie w Poradni Gruźlicy Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Odnotowano jeden zgon. W związku z kontaktem z osobami chorymi na gruźlicę jedną osobę objęto nadzorem epidemiologicznym w Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc.

Choroby przenoszone drogą płciową- podobnie jak w roku poprzednim odnotowano dwa nowe zachorowania. Rozpoznano kiłę potwierdzoną badaniami laboratoryjnymi. Pacjentów leczono ambulatoryjnie.

Zakażenie HIV/choroba AIDS- podobnie jak w 2019 roku odnotowano 9 przypadków nowo wykrytego zakażenia wirusem HIV. Zarejestrowano jedno zachorowanie na AIDS. Hospitalizowano 3 osoby. Z powodu HIV zmarły 2 osoby.

1.13. Zakażenie SARS-CoV-2 i Covid-19.

W 2020 roku zarejestrowano 3850 przypadków zakażeń SARS-CoV-2. Z powodu silnych objawów hospitalizowano 205 osób. Z powodu COVID-19 zmarło 81 osób dorosłych. Zarejestrowano 23 ogniska zakażenia SARS CoV-2. Łącznie w ogniskach zachorowały 682 osoby, z których 56 wymagało hospitalizacji. Odnotowano w ogniskach 17 zgonów. Ogniska wystąpiły w zakładach pracy, podmiotach leczniczych, placówkach opiekuńczo- leczniczych, opiekuńczych i opiekuńczo-pielęgniacyjnych.

Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, dokonywano zapisów w systemach elektronicznych (EWP, SEPIS), zlecano i koordynowano testy w kierunku SARS-CoV-2, wydawano decyzje nakładające obowiązkową kwarantannę, zaświadczenia o odbyciu kwarantanny, udzielano informacji telefonicznych, opracowywano ogniska zakażenia SARS CoV-2, przeprowadzano kontrole w zakresie przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów.

2.3 Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej.

W 2020 roku zewidencjonowano 485 podmiotów leczniczych w tym:

- 7 Szpitali
- 1 Hospicjum
- 3 Zakłady Pielęgniacyjno – Opiekuńcze zlokalizowane przy:
  - Środkowopomorskim Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON Koszalin ul. Sarzyńska 9
  - Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc Koszalin ul. Niepodległości 44-48,
  - MSWiA Koszalin, ul. Szpitalna 2
- 107 podmiotów leczniczych ambulatoryjnych
- 284 praktyki lekarskie w tym:
  - 95 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów,
  - 152 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich
  - 1 grupowa praktyka lekarska

- 54 inne placówki, w tym (gabinety medycyny naturalnej, gabinety rehabilitacyjne, gabinet higieny jamy ustnej, gabinety protetyczne, punkty poboru materiału).

Przeprowadzono ogółem 34 kontrole sanitarne, wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych w tym: 2 decyzje na poprawę stanu technicznego, 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków, 5 decyzji płatniczych na kwotę 506,70 zł. Nałożono jeden mandat karny na kwotę 100 zł.

Stan techniczny podmiotów działalności leczniczej.

Szpital

W 2020 roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie liczba szpitali wzrosła o jeden, dotyczy MSWiA w Koszalinie.

1. Szpital Wojewódzki - Koszalin ul. Chałubińskiego 7.
2. AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. w Warszawie Pl. Europejski 2, Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7.
3. Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc - Koszalin ul. Niepodległości 44-48.
4. Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" - Koszalin ul. Armii Krajowej 7.
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" - Koszalin ul. Głowackiego 7.
6. Pro Beauty Koszalin ul. Głowackiego 7
7. MSWiA Koszalin, ul. Szpitalna 2

Szpital Wojewódzki w Koszalinie przy ulicy Chałubińskiego 7

- w grudniu 2020 roku zakończono modernizację Oddziału Obserwacyjno- Zakaźnego,
- nadal trwa modernizacja oddziałów wraz z zapleczem w pionie dziecięcym,
- w kwietniu uruchomiono po kompleksowej modernizacji Oddział Chirurgii Urazowej i Ortopedycznej,
- wyremontowano pracownię Mammografii przy ul. Orlej,
- poddano modernizacji pomieszczenia na potrzeby utworzenia Pracowni Endoskopowej,
- w pomieszczeniach po byłym Bloku Operacyjnym Chirurgii Ogólnej,
- zakończono remont Pracowni Tomografii Komputerowej.

Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie ul. Niepodległości 44-48

W 2020 roku:

- przeprowadzono remont rejestracji głównej, wejścia do budynku B,
- pracownię bronchoskopii wyposażono w bronchofiberoskop FB-15V i wideo bronchoskop EB19-J10 oraz nowy autoklaw Vaculav 20BL.
- rozpoczęto budowę „Centrum Opieki Długoterminowej”,
- w laboratorium zmodernizowano wentylację mechaniczną. Zakupiono nowy sprzęt w postaci: chłodziarko – zamrażarki LCV4010, witryny chłodniczej, 2 komór laminarnych, aparat GeneXpert IV – 4 modułowy z laptopem.
- pracownię RTG A - wyposażono w nowe meble.

Z uwagi na epidemię Covid-19 Oddział II i Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy przeznaczono do przyjmowania pacjentów z Covid-19.

Pomieszczenia po byłej pralni zaadaptowano na pracownię USG.

Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" w Koszalinie ul. Armii Krajowej 7.

W 2020 roku w obiekcie nie prowadzono prac remontowych. Zakład obejmuje ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne.

AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. w Warszawie Plac Europejski 2– Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7

W 2020 roku w obiekcie prac remontowych nie prowadzono.

Placówka obejmuje świadczenia zdrowotne szpitalne, ambulatoryjne i terapeutyczne.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" w Koszalinie ul. Głowackiego 7.

Podmiot obejmuje ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne

MSWiA Koszalin, ul. Szpitalna 2

Placówka obejmuje ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne. W obiekcie funkcjonuje Oddział Chirurgiczny 8- łóżkowy z Blokiem Operacyjnym, Oddział Wewnętrzny przeznaczony na 22 łóżka, czterolóżkowy Zakład Opiekuńczo -Pielęgnacyjny dla osób przewlekle wentylowanych mechanicznie.

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON w Koszalinie ul. Sarzyńska 9

Placówka obejmuje świadczenia zdrowotne stacjonarne inne niż szpitalne oraz świadczenia ambulatoryjne

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie, działało 178 placówek lecznictwa otwartego. W trakcie przeprowadzanych kontroli nieprawidłowości stwierdzono w:

- Laboratorium Diagnostyka Sp. z o.o. 75-402 Koszalin, ul. Głowackiego 7 (brudna, zachlapana krwią ściana przy asystorze, brudne niedomyte statywy na probówki), za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.
- Przychodni Lekarskiej VITA S.C. w Koszalinie przy Al. Monte Cassino 13(brak cokołu po lewej stronie od wejścia do gabinetu badań EKG, zniszczona miejscami wykładzina podłogowa w gabinecie badań EKG, popękane ściany przy oknie i pęknięcia farby na ścianach przy gabinecie szczepień, ubytek w terakocie, w poczekalni przy gabinecie szczepień, brak prowadzenia kontroli wewnętrznej udokumentowanej raportami z tych kontroli).

Wszystkie nieprawidłowości usunięto na etapie zawiadomienia w wszczęciu postępowania administracyjnego. Postępowanie umorzono.

Z uwagi na zły stan techniczny pomieszczeń ogólnodostępnych zlokalizowanych przy Al. Monte Cassino 13 w Koszalinie (w budynku tym zlokalizowane są podmioty medyczne) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie wszczął postępowanie administracyjne w stosunku do Zarządu Budynków Mieszkalnych, który zarządza

przedmiotowym budynkiem. Na zarządcę nałożono decyzję administracyjną z terminem wykonania do dnia 30.06.2021 roku.

Indywidualne praktyki lekarskie

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie działały 284 praktyki lekarskie, w tym jedna grupowa praktyka lekarska oraz 22 inne placówki, w tym (gabinety medycyny naturalnej, gabinety rehabilitacyjne, gabinet higieny jamy ustnej). Indywidualne praktyki lekarskie oraz inne gabinety posiadały opracowane procedury wynikające z zakresu ich pracy. Raporty z kontroli wewnętrznej przeprowadzanej we własnym zakresie dotyczyły jednej lub kilku procedur jednocześnie. Poprawił się system gromadzenia i oznakowania pojemników na odpady medyczne kodem wytwarzanych odpadów i nazwą praktyki zawodowej. Gabinety o profilu zabiegowym, posiadały na wyposażeniu wyłącznie sterylizatory parowe. Te, które ich nie posiadały, korzystały z usług Centralnej Sterylizatorni Szpitala MSWiA przy ul. Szpitalnej 2 w Koszalinie. Placówka pracuje w systemie zarządzania jakością (ISO). W ramach wewnętrznej kontroli skuteczności procesów sterylizacji metodą biologiczną na zarejestrowanych 115 urządzeń, przebadano 72 urządzenia. Wykonano 123 badania skuteczności procesów sterylizacji. Monitoring w postaci zakładania pasków chemicznych wieloparametrowych w dwóch reprezentatywnych pakietach oraz w każdym pakiecie z narzędziami chirurgicznymi, prowadzono dla każdego cyklu. Wyniki kontroli odnotowywano w rejestrach. Najczęściej stosowane testy chemiczne to: TWINDICATOR, Firmy 3M, MULTI-VARIABLE, INDICATOR STRIP SOL-250. Wszystkie klasy/typu IV.

Dezynfekcję narzędzi prowadzono w oparciu o preparaty typu: 2% Lysoformin 3000, Aldesan E+aktywator, 2% Sekusept pulver, Sekudrill, 4% Sekusept Forte, 1.62% Medisan 2000, 0,5% Aniosyme DD1, 1% Prima Dent Protect, Prima Dent Drill, Dur Dental, Omnidrill stężony.

Preparaty robocze przygotowywano w gabinetach, w pojemnikach o odpowiedniej wielkości. Zamykane, oznakowane nazwą preparatu dezynfekcyjnego oraz datą jego sporządzenia.

W większości do systemów ssących w gabinetach stomatologicznych stosowano Prima Dent Clean Jet, 2% Effective Suck NF. Dekontaminację powierzchni prowadzono dezynfektantami: Aerodesin 2000, Incides Spray, Effective Spray, Incidur Spray, Propano AF stęż. , Despray, 50% ACE, 2% Virkonem, 0,5% i 1,50% Jawe-in, 0,18% i 1,80% roztworem Medicarine. Domestos stosowano w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. Na wyposażeniu stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk znajdowały się antyseptyki: AHD 2000, AHD 1000, Spitaderm, Manusan, Aniosgel.

Sterylizacja.

W Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie wyjaławianie narzędzi i materiału opatrunkowego odbywało się w Centralnej Sterylizatorni metodą pary wodnej w nadciśnieniu w trzech przelotowych autoklawach i jednym sterylizatorze plazmowym. Dezynfekcję narzędzi dostarczanych do sterylizatorni prowadzono w przelotowych myjniach –dezynfektorniach. Narzędzia sterylizowano w pakietach i rękawach papierowo-foliowych oraz kontenerach sterylizacyjnych, zestawami narzędzi i jednostkowo. Pakiety, rękawy i kontenery

oznakowywano etykietą z kodem paskowym, na którym umieszczono informacje: datę sterylizacji, datę ważności, kod oddziału, kod osoby pakującej i nazwę sterylizowanego materiału oraz numer wsadu. Oprócz Centralnej Sterylizatorni wyjaławianie narzędzi w autoklawach na Bloku Operacyjnym Ocznym i w Aptece szpitalnej metodą suchego ciepłego powietrza. Na bieżąco prowadzono wewnętrzną kontrolę procesów sterylizacji. Przebadano wszystkie urządzenia.

Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc posiada dwa autoklawy zlokalizowane w pracowni endoskopowej i laboratorium analitycznym.

W Prywatnej Lecznicy Chirurgicznej "PRAXIS", Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej "UROMED" oraz w AFFIDEA Międzynarodowe Centrum Onkologii przeprowadzono systematyczne badania biologiczne. We wszystkich szpitalach wykonujących sterylizację każdy cykl badano testami chemicznymi. Pro Beauty Sp. z o.o. pracuje w oparciu o sprzęt medyczny należący do NZOZ UROMED. W obiekcie MSWiA przy ul. Szpitalnej 2 w Koszalinie działa sterylizatornia lokalna, która wykonuje usługi wyłącznie na potrzeby Poradni. Narzędzia wielorazowego użycia z Oddziałów i Bloku Operacyjnego przekazywane były do wyjaławiania w Centralnej Sterylizatorni Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDiSON" Oddział Psychiatryczny pracował wyłącznie w oparciu o sprzęt jednorazowy.

Dezynfekcja

W stosunku do roku ubiegłego nie zmienił się sposób dezynfekcji sprzętu zarówno w pracowniach endoskopowych jak i gabinetach zabiegowych zlokalizowanych w oddziałach oraz w centralnej sterylizatorni. Sprzęt wielorazowego użycia dezynfekowano tylko na Bloku Operacyjnym Oddziału Okulistyki w preparacie Aniosept Activ 1% w czasie 30 minut. W pozostałych oddziałach przed upływem 2 godzin od użycia narzędzi, przekazywano do Centralnej Sterylizatorni. Sporadycznie, na niektórych oddziałach narzędzia poddawano wstępnej dezynfekcji preparatem Aniosyme First /pianka/. Narzędzia po zabiegach z bloków operacyjnych, transportowano w kontenerach do Centralnej Sterylizatorni, gdzie poddano procesom dekontaminacji i sterylizacji. W większości Oddziałów stosowano sprzęt jałowy jednorazowy. Dezynfekcję powierzchni wykonywano preparatami o szerokim spektrum działania z podziałem na dezynfektanty do stosowania w przypadku powierzchni skażonych materiałem biologicznym - 1,08% Suma Tab D 4 - 2% Surfa Safe używano dekontaminacji powierzchni i wyposażenia przede wszystkim w oddziałach pediatrycznych w tym do dezynfekcji inkubatorów; 0,25% Surfianos Lemon fresh - do wszystkich powierzchni zarówno dotykowych jak i bezdotykowych, Meliseptol Foam Pure lub Mikrozyd- do powierzchni trudno dostępnych. Stosowano antyseptyki do rąk: Desderman N, Sterisol, Sensiva, AHD 2000 - w systemie zamkniętym.

2.Realizacja szczepień ochronnych.

Szczepienia ochronne realizowało 20 świadczeniodawców w 28 punktach szczepień. Z powodu sytuacji epidemiologicznej COVID 19 w podległych podmiotach leczniczych przeprowadzono 4 kontrole. Zakres kontroli obejmował ocenę w zakresie szczepień ochronnych zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu

zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Dotyczyła ona dystrybucji preparatów szczepionkowych, wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych, zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz środowisk opornych.

Stwierdzono trzy uchybienia dotyczące opóźnienia w realizacji szczepień ochronnych w rocznikach 2001, 2006, 2010, 2014.

Propagowano szczepienia zalecane. Profilaktycznie zaszczepiono przeciw tężcowi ogółem 2693 osoby (mniej o 711 niż w roku ubiegłym), w tym w poszczególnych grupach wiekowych: 0-19 lat – 12 osób, 20-30 lat – 287 osób, 30 lat i powyżej – 2394 osoby.

Przeciwko grypie ogółem zaszczepiono 5740 osób, o 258 mniej w stosunku do roku 2019, w tym w poszczególnych grupach wiekowych: 0-4 lat – 43 dzieci, 5-14 lat – 106 dzieci, 15-64 lat – 1763 osoby, 65 i powyżej – 3828 osób.

Urząd Miasta Koszalina tak jak w latach poprzednich, finansował zakup szczepionek przeciwko grypie. Zaszczepiono 2461 osób powyżej 65 roku życia, o 1357 osób mniej w porównaniu do roku 2019. Szczepienia przeprowadziły wytypowane podmioty lecznicze.

Liczba osób zaszczepionych wg choroby (szczepienia obowiązkowe w grupach ryzyka lub zalecane), przeciw której wykonywano szczepienie i wieku szczepionych przedstawia się następująco:

- błonica - 60 osób, o 88 mniej niż w roku 2019. W grupach wiekowych; 20-29 lat – jedna osoba, 30 i powyżej – 59 osób.
- krztuścowi- 33 osoby (o 15 więcej w stosunku do roku ubiegłego), w grupach wiekowych; 20-29 lat – jedna osoba, 30 i powyżej – 32 osoby.
- Poliomyelitis - 42 osoby, w grupie wiekowej 30 i powyżej (o 98 mniej niż w roku 2019).
- dur brzuszny - ogółem 53 osoby, mniej o 122 w stosunku do ubiegłego roku, w grupie wiekowej: 0 -19 lat – 6 dzieci, 20 i powyżej – 47 osób.
- kleszczowe zapalenie mózgu - 116 osób (mniej o 154 osoby niż w roku 2019) w tym: 0-19 lat – 44 dzieci, 20 i powyżej – 72 osoby.
- ospa wietrzna – 380 osób (mniej o 24 osoby w stosunku do roku ubiegłego) w grupach wiekowych; 0-11 lat – 378 dzieci, 20 i powyżej - dwie osoby.
- zakażenie *Neisseria meningitidis* – 197 osób (mniej o 71 osób w porównaniu do 2019 roku) w tym; 0-19 lat – 166 dzieci, 20 i powyżej – 31 osób,
- *Streptococcus pneumoniae* – 626 osób, w tym; 0-19 lat – 114 dzieci, 20-29- 7 osób, 30 i powyżej – 505 osób,
- wirusowe zapalenie wątroby typu A- 116 osób (o 179 mniej niż w roku 2019) w tym; 0-19 lat – 11 dzieci, 20 i powyżej – 105 osób.
- biegunka rotawirusowa- 406 niemowląt, więcej o 26 w porównaniu do roku 2019,
- zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego – ogółem 258 osób, w tym 3 osoby dorosłe.

255 dziewczynek z rocznika 2006, zostało zaszczepionych w ramach kolejnej realizacji programu zdrowotnego pod nazwą „Szczepienia profilaktyczne przeciwko rakowi szyjki macicy – wirus HPV, finansowanego przez Urząd Miasta Koszalina. Szczepienia przeprowadziły wytypowane podmioty lecznicze.

Procentowość wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym, w analizowanych rocznikach, kształtuje się następująco:

Gruźlica – szczepienie podstawowe. Rocznik 2020-2019 -stanowi to 97,58%.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B- szczepienie podstawowe (pierwotne + uzupełniające). Rocznik 2020-2016- stanowi to 96,91%.

Błonica, tężec, krztusiec, polio – szczepienie podstawowe. Rocznik 2019-2016 - stanowi to 97.70 %.

Rocznik 2015 i 2014 – 6 latki – szczepienie przypominające – I dawka - stanowi to 81,82 %.

Błonica, tężec, krztusiec

Rocznik 2007 i 2006 – 14 latki – szczepienie przypominające – II dawka- stanowi to 89,69 %.

Błonica, tężec

Rocznik 2002 i 2001 – 19 latki – szczepienie przypominające – III dawka- stanowi to 82,04 %.

Odra, świnka, różyczka.

Rocznik 2019- szczepienie podstawowe - stanowi to 79,88 %.

Rocznik 2015 – 6 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - stanowi to 39,53 %. II dawka - stanowi to 59.89 %.

Rocznik 2014 – 6 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - stanowi to 11,89 %. II dawka - stanowi to 85,67 %.

Rocznik 2011 – 10 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - stanowi to 27,85 %. II dawka - stanowi to 71,41 %.

Rocznik 2010 – 10 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - stanowi to 5,73 %. II dawka - stanowi to 93,39 %.

Roczniki 2019-2007 - stanowi 96,77%.

Szczepienia ochronne (obowiązkowe i zalecane) realizowane są przez podmioty lecznicze na podstawie Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych zawartego w Dzienniku Urzędowym nowelizowanym corocznie. Na rok 2020 Dz.U z roku 2019, poz.87.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych utrzymuje się na zadowalającym poziomie pomimo 127 środowisk opornych zgłoszonych i zarejestrowanych w tutejszej Stacji. W roku 2020 przybyły 22 nowe środowiska oporne. Nadal wpływ na taką sytuację ma bardzo agresywna działalność ruchów antyszczepionkowych w internecie. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie polegały na przesłaniu do osób uchylających się od obowiązkowych szczepień 5 pism informacyjnych i 14 upomnień. Tytułów wykonawczych do Wojewody Zachodniopomorskiego nie wystawiono. Udzielono 3 informacji publicznych pisemnych, które dotyczyły wskazania podstawy prawnej wykonania obowiązku szczepień, lekarskiego badania kwalifikacyjnego, zasad stosowania preparatów szczepionkowych przez lekarza, obowiązku przeprowadzania testów na ewentualne alergie czy substancje znajdujące się w szczepionkach, obowiązku posiadania i późniejszego przekazywania wiedzy przez lekarza co do składu, sposobu produkcji i działania, informacji dopuszczenia do obrotu w Rzeczypospolitej Polskiej danej szczepionki, wytycznych w zakresie ustawowo przewidzianych form udokumentowania realizacji obowiązków osób uchylających się od szczepień oraz obowiązku lekarza.

Niepożądane odczyny poszczepienne.

W roku sprawozdawczym, podległe podmioty lecznicze zgłosiły ogółem 8 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, które zakwalifikowano jako odczyny łagodne, w tym:

- DTP- 1 przypadek
- Prevenar 13- 1 przypadek
- Act-Hib – 1 przypadek
- Imovax Polio – 1 przypadek
- Synflorix - 3 przypadki
- Pentaxim - 1 przypadek
- MMRvaxPro - 3 przypadki
- FSME-IMMUN Junior 0,25- 1 przypadek
- Hexacima - 1 przypadek.

U dzieci niepożądane odczyny poszczepienne charakteryzowały się:

- nasilonym odczynem w miejscu podania preparatu -obrzęk, zaczerwienienie bolesność,
- nieutulonym płaczem,
- temperaturą 38,0°C- 40,0°C,
- nudnościami i wymiotami,
- wysypką o charakterze pęcherzyków, plamek rumieniowo- obrzękowych w okolicy tułowia, pachwin, bioder,
- niepokojem.

Nastąpił pełny powrót do zdrowia u dzieci, bez hospitalizacji.

Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u dzieci po podaniu pojedynczej szczepionki lub po jednoczesnym podaniu kilku preparatów szczepionkowych.

3. STAN SANITARNO - PORZĄDKOWY

3.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Koszalina realizowane jest z wodociągu, którego zarządcą są Miejskie Wodociągi i Kanalizacja sp. z o. o. w Koszalinie.

Jest to wodociąg o produkcji 10.000 – 100.000 m³/d.

Wpływ na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ma:

- sposób jej uzdatniania. W nadzorowanych wodociągach prowadzi się przede wszystkim tradycyjne procesy uzdatniania wody takie jak napowietrzanie, filtrację i okresowo dezynfekcję w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia mikrobiologicznego i/lub przeciwko wtórnemu zanieczyszczeniu wód. Woda przeznaczona do spożycia

przez ludzi dostarczana przez wodociągi nie wymaga prowadzenia stałego procesu jej dezynfekcji.

- sposób dystrybucji wody, a zwłaszcza stan techniczny sieci wodociągowej, okres ich eksploatacji i rodzaj materiałów. Stan sieci wodociągowej nie do końca jest znany ich zarządcom, jest to infrastruktura miejscami powojenna, dla której brak jest dokumentacji. Sieci wodociągowe wykonane są z żeliwa, stali, PE-HD i PVC.
- jakość, stanu sanitarno-technicznego i właściwa eksploatacja instalacji wodociągowej w budynkach mieszkalnych, w tym armatura w punktach pobierania wody. Brak jest uregulowań prawnych, które określałyby obowiązki zarządców budynków w zakresie prawidłowego utrzymania instalacji wodociągowej w budynkach. Jakość wody u konsumenta szczególnie w przypadku interwencji badana jest z punktów poboru wody w lokalach mieszkalnych, choć na jej jakość wpływ może mieć stan wewnętrznej instalacji wodociągowej. Przykładowo niewielkie zużycie wody u konsumenta wpływa na pogorszenie się jakości wody pod względem mikrobiologicznym, badania kontrolne wówczas wykazują zawyżoną ogólną liczbę mikroorganizmów.

Infrastruktura zaopatrzenia ludności w wodę

Dobowe zużycie wody z przedmiotowego wodociągu wynosi 22783 m³/d. Zaopatruje on w wodę przeznaczoną do spożycia 99 641 osób. Stacje uzdatniania wody i sieć wodociągowa znajdują się w Koszalinie i na terenie gminy Manowo. Sieć wodociągowa wykonana jest głównie z żeliwa, stali i PCV.

Stacje wodociągowe posiadają wydzieloną strefę ochrony sanitarnej bezpośredniej i pośredniej. W strefie bezpośredniej znajdują się urządzenia i zabudowa związana z pracą stacji wodociągowych. Obszar ten jest zamknięty i oznakowany.

Analiza przekroczeń dopuszczalnych parametrów jakości wody.

W 2020r. jakość wody przeznaczonej do spożycia odpowiadała stawianym jej wymaganiom i była bezpieczna dla konsumentów.

Ocena jakości wody.

Na terenie Koszalina i Mostowa występują studnie głębinowe, z których ujmowana jest woda do zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Ujmowana woda charakteryzuje się stabilnym składem fizykochemicznym. Podstawowym zanieczyszczeniem tej wody jest ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu. W związku z powyższymi procesami w technologii uzdatniania wody jest jej filtracja i napowietrzanie, w celu usunięcia zawyżonej zawartości związków żelaza i manganu w wodzie. Analiza jakości wody w Koszalinie, pod względem mikrobiologicznym, nie nakłada obowiązku na zarządcę, stosowania procesu stałego chlorowania wody, gdyż badania te nie wykazują obecności bakterii powyżej dopuszczalnej normy.

W 2020r. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Koszalinie, pobrała do badań laboratoryjnych z wodociągu koszalińskiego 5 próbek wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Pobrano ze stacji uzdatniania wody 2 próbki w kierunku zawartości cezu, oraz 3 próbki

wody w ramach interwencji, które nie potwierdziły się. Inspekcja sanitarna nie podejmowała działań związanych z poborem próbek wody z nadzoru. Działania takie prowadzone są w chwili wystąpienia przekroczeń mikrobiologicznych czy fizykochemicznych badanych parametrów.

Na koniec 2020 roku, jakość wody przeznaczonej do spożycia odpowiadała stawianym jej wymaganiom i była bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) zarządca wodociągów, realizował kontrolę wewnętrzną jakości wody dostarczanej przez siebie, a sprawozdania z badań prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej przekazywał Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Koszalinie w terminie 30 dni od dnia ich sporządzenia.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Koszalinie w roku 2020 pobrały 74 próbki wody do badań w zakresie parametrów z grupy A lub B oraz w ramach kontroli wewnętrznych zakładu. Wyniki te przekazano do oceny Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Koszalinie. Oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywano w formie wydania okresowego orzeczenia po uzyskaniu sprawozdań z badań.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Koszalinie kontrolowała częstotliwość prowadzonych badań przez zakład, przeanalizowano wyniki z badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i stwierdzono, że częstotliwość tych badań jest większa od wymaganej, a jakość próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badana w ramach kontroli wewnętrznej nie była kwestionowana.

Badania prowadzono głównie w laboratorium zakładowym Miejskich Wodociągów i Kanalizacja Sp. z o. o. w Koszalinie ul. Żwirowa 14, posiadającym decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie, do prowadzenia badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ograniczonym zakresie. Parametry jakości wody, które nie mogą być badane w miejscowym laboratorium zlecano akredytowanemu laboratorium SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie.

Awarie.

Zarządca wodociągu zgłaszał awarie, jednakże odcięcia były krótkotrwałe. Odcięcia występowały głównie podczas modernizacji sieci, dokonywania nowych przyłączy lub awarii na sieci wodociągowej.

Ważniejsze zmiany, modernizacje.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Koszalinie nie prowadziły prac modernizacyjnych na ujęciu w Koszalinie oraz Mostowie.

Badania jakości ciepłej wody.

Kontrola jakości ciepłej wody obejmuje zazwyczaj pobór czterech próbek wody w jednym obiekcie i są to ściśle określone miejsca instalacji wewnętrznej. Punkty czerpalne w danym budynku zlokalizowane są: na wypływie ze zbiornika ciepłej wody, w punkcie czerpalnym najdalej położonym od zbiornika ciepłej wody, w miejscu powrotu wody do

podgrzewacza, oraz punkty pośrednie (ilość punktów czerpalnych zależy jest od wielkości, długości instalacji wewnętrznej w budynku). Częstotliwość pobierania tych próbek określona została w załączniku nr 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 07 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r., poz. 2294). Jednakże w przypadku stwierdzenia przekroczeń w zakresie obecności bakterii Legionella w sieci, częstotliwość tych badań jest wzmożona i dąży się do jej redukcji w jak najkrótszym czasie.

W roku 2020 kontrolą objęto dwa szpitale terenie Koszalina – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „UROMED” oraz Prywatną Lecznicę Chirurgiczną „PRAXIS”. W harmonogramie poboru próbek wody na rok 2020 uwzględnione zostały pozostałe szpitale – Szpital Wojewódzki w Koszalinie, Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc, Affidea Onkoterapia oraz Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego „MEDISON”, a także obiekty użyteczności publicznej Dom Pomocy Społecznej w Koszalinie, Domy Studenta Politechniki Koszalińskiej w Koszalinie, hospicjum i internat Szkoły Muzycznej w Koszalinie. Jednak ze względu na zagrożenie spowodowane wystąpieniem na terenie Rzeczypospolitej stanu epidemii wywołanego koronawirusem SARS-CoV-2 poboru wody w tych obiektach nie przeprowadzono. Badania jakości ciepłej wody dokonano w ramach kontroli urzędowej w budynku mieszkalnym przy ulicy Generała Józefa Hallera w związku ze złożoną przez mieszkańca interwencją.

W Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie próbki ciepłej wody zostały pobrane w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę obiektu. Na podstawie sprawozdań z badań nadesłanych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie nieprawidłowości w żadnym z punktów czerpanych nie stwierdzono.

Ogółem pobrano w ramach kontroli urzędowej 10 próbek ciepłej wody do badania w kierunku bakterii z rodzaju Legionella sp. z czego 1 próbka była kwestionowana. Analiza jakości ciepłej wody wykazała punktowe skażenie instalacji wewnętrznej bakteriami z rodzaju Legionella sp.

Jakość ciepłej wody kwestionowana była w jednym obiekcie – budynku mieszkalnym przy ulicy Generała Józefa Hallera. Na podstawie sprawozdania z badań stwierdzono niewielkie przekroczenia w zakresie obecności bakterii Legionella, zarządca podjął skuteczne działania. Badanie powtórne przekroczeń nie wykazało.

W 2020 roku prowadzone było jedno postępowanie administracyjne na poprawę jakości ciepłej wody z instalacji wewnętrznej budynku w Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc. Postępowanie to było kontynuacją postępowania z 2019 roku. Zarządca obiektu dokonał poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej z punktu, gdzie jakość wody była kwestionowana – nieprawidłowości nie stwierdzono.

W przypadku kwestionowanej jakości ciepłej wody zarządcy obiektów dokonywali, w ramach działań naprawczych, przeglądu instalacji, wymiany baterii prysznicowych ich czyszczenia oraz dezynfekcję instalacji ciepłej wody.

Na podstawie analizy czynników technicznych ryzyka skażenia wody w instalacjach wodociągowych stwierdzono, że najważniejszym czynnikiem sprzyjającym namnażaniu się bakterii z grupy Legionella sp. w instalacji wody ciepłej jest stagnacja wody w przewodach

doprowadzających, środowisko tlenowe, osady, szlam, rdza, zgorzeli i materiały organiczne. W takich przypadkach wskazane są procedury uruchamiania przepływu z odpowiednią częstotliwością w punktach czerpalnych, które są nieużytkowane dłużej niż 7 dni. Przy takiej eksploatacji mimo zapewnienia wysokiej temperatury wody ryzyko skażenia bakteriami Legionella sp. jest wysokie.

Natomiast głównym czynnikiem ograniczającym namnażanie się bakterii jest zapewnienie, w każdym punkcie czerpalnym temperatury wody 55 °C po 30 sekundach wypływu. Prowadzenie działań naprawczych jak szokowa dezynfekcja termiczna zapewnia eliminację bakterii, ale nie zapobiega ich powtórnemu namnażaniu.

3.2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Domy pomocy społecznej:

Dom Pomocy Społecznej „Złoty Taras” zlokalizowany w Koszalinie przy ul. Teligi 4 nie był skontrolowany w 2020r. ze względu na wdrożone procedury oraz nałożony reżim sanitarny mający na celu zminimalizowanie rozprzestrzeniania się zakażeń COVID- 19 w placówkach. W tym czasie zostały również wstrzymane kontrole inspekcji sanitarnej.

W placówkach dziennej opieki w Koszalinie tj. „Senior +” oraz „Złoty Wiek” pod koniec roku zaobserwowano wzrost zachorowań wirusem SARS-CoV-2. Państwowy Powiatowy Inspektor sanitarny w Koszalinie obejmował kwarantanną osoby z bliskiego kontaktu. Działalność placówek została wstrzymana.

Inspekcja Sanitarna współpracowała z dyrektorami DPS oraz przekazywała zalecenia/wytyczne mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w placówkach. Przesyłano oraz ustalano telefonicznie możliwe rozwiązania.

W niektórych przypadkach w ramach współpracy oraz w związku z podejrzeniem zakażenia koronawirusem zlecano wykonanie badania genetycznego u pracowników czy też pensjonariuszy. Raz w tygodniu wysyłano raport o stanie zdrowia pracowników oraz pensjonariuszy do WSSE w Szczecinie.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu:

W roku 2020 nadzorem sanitarnym objęto 7 zakładów fryzjerskich, 2 zakłady kosmetyczne, 5 zakładów odnowy biologicznej. Bieżący stan sanitarno- porządkowy w większości obiektów był zachowany. Ogółem w dwóch przypadkach, nałożono mandat na osoby odpowiedzialne za zły stan sanitarno- higieniczny oraz nieprzestrzeganie obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów, nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Mandaty karne nałożone zostały na łączną kwotę 550,00 zł. Stwierdzone nieprawidłowości w zakładzie fryzjerskim dotyczyły głównie obecności włosów po klientach w szufladach, na blatach, oraz w dużych ilościach na podłodze, nieprawidłowego postępowania z bielizną wielokrotnego użytku, oraz braku znaku o zakazie palenia. Natomiast w salonie kosmetycznym uchybienia dotyczyły braku środka dla klientów o działaniu wirusobójczym do dezynfekcji rąk, braku środka o szerokim spektrum działania do dezynfekcji powierzchni gładkich i zmywalnych oraz braku sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku. W pozostałych skontrolowanych obiektach stan sanitarno-

porządkowy był zachowany. Skontrolowane zakłady fryzjerskie i kosmetyczne korzystały głównie z bielizny jednorazowego użytku. Odstępuje się już od bielizny wielokrotnego użytku. Narzędzia oraz powierzchnie gładkie i zmywalne dezynfekowane były preparatami przeznaczonymi do tego celu (roztwór roboczy przygotowywał personel). W skontrolowanym salonie kosmetycznym sterylizacja narzędzi wielokrotnego użytku prowadzona była we własnym zakresie, w autoklawie znajdującym się na stanie obiektu (brak było skuteczności badania autoklawu SPORAL A). Podczas przeprowadzanych kontroli analizowano karty przekazywania odpadów do utylizacji. Odpady medyczne ze skontrolowanego gabinetu kosmetycznego odbierane były przez wyspecjalizowaną firmę i spalane w spalarni w Gryficach. W zakładach odnowy biologicznej nie stwierdzono uchybień sanitarno – porządkowych.

Baseny kąpielowe

Na terenie Koszalina działają dwie pływalnie zarządzane przez Zarząd Obiektów Sportowych Sp z o.o. Koszalin z siedzibą przy ul. Rolnej 14. Pływalnie usytuowane są w Koszalinie przy ul. Jedności 4 „Pływalnia miejska” i przy ul. Rolnej 14 „Park Wodny”. Obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 poz. 2016) nakłada obowiązek na zarządców pływalni:

- dokonywania oceny jakości wody w nieckach basenowych,
- prowadzenia bieżącej obserwacji jakości wody na pływalni,
- prowadzenia zapisów ze stwierdzonych widocznych zanieczyszczeń i innych nieprawidłowości, oraz okresu wyłączenia z użytkowania pływalni,
- udokumentowania nadzoru pracy urządzeń oraz rejestrowania wyników pomiaru jakości wody,
- systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Niezależnie od powyższego, zarządzający pływalnią mają obowiązek zamieścić komunikat o ostatniej ocenie jakości wody basenowej, spełnieniu przez wodę na pływalni wymagań określonych w rozporządzeniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, w 2020r. prowadził nadzór sanitarny nad jakością wody basenowej w pływalniach z częstotliwością raz rok. Pobrano w sumie 17 próbek wody basenowej z nadzoru z pływalni oraz 6 próbek ciepłej wody z natrysków zamontowanych przy basenie i w żadnej z nich nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących norm. W harmonogramie na rok 2020 rok zaplanowano również pobór próbek wody z niecek sezonowych zewnętrznych w Parku Wodnym w Koszalinie. Ze względu na ogłoszenie stanu epidemii w Polsce oraz zamknięcie basenów kąpielowych wszystkich zaplanowanych próbek wody nie pobrano. Zarządca również na ten czas zawieszał realizację harmonogramu poboru próbek wody basenowej.

Obowiązujące rozporządzenie w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach nie wprowadza obowiązku systematycznego kontrolowania jej jakości przez organy inspekcji sanitarnej. Zarządca pływalni z początkiem roku 2020 opracował

harmonogram badań jakości wody basenowej z uwzględnieniem zakresu badań i uzgodnił go z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Koszalinie.

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie wpłynęła interwencja na stan sanitarno-higieniczny w Parku Wodnym w Koszalinie. Interwencja potwierdziła się. Podczas kontroli stwierdzono nieprzestrzeganie obowiązku zasłaniania nosa i ust przez grupę zorganizowanej młodzieży, oraz niezachowanie dystansu społecznego. Przed wejściem na obiekt w strefie wydzielonej nie działał dozownik z płynem do dezynfekcji rąk. Pracownik na stanowisku „wyspa kasa” miał nieprawidłowo założoną przyłbicę. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym w kwocie 300 zł.

Kąpielisko

W 2020r. zorganizowane było jedno kąpielisko, którego zarządcą był Zarząd Obiektów Sportowych w Koszalinie.

Zgodnie z ustawą „Prawo Wodne” Rada Miejska w Koszalinie podjęła uchwałę o utworzeniu Kąpieliska „Wodna Dolina” na zbiorniku retencyjnym w Koszalinie przy ulicy Sybiraków.

Harmonogram poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej realizowany przez organizatora kąpieliska uzgodniony zostały z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Koszalinie.

Harmonogram pobierania próbek uwzględniał terminy pobierania i zakres analizy dla nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym w okresie funkcjonowania kąpielisk. Uzgodnienie to obejmowało również wyznaczenie punktów poboru wody w kąpieliskach. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, w ramach urzędowej kontroli jakości wody, dokonał poboru próbek wody do badań laboratoryjnych z kąpieliska „Wodna Dolina”. W ramach kontroli wewnętrznej pobrane zostały 4 próbki wody do badania z ww. kąpieliska. Żadna z nich nie była kwestionowana.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, na podstawie pozytywnych wyników z badań wody w kąpielisku, dokonywał bieżącej oceny jakości wody o spełnieniu wymagań. Badania jakości wody do kąpeli realizowane były zarówno przez zarządcę kąpieliska (w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody) jak i przez przedstawicieli inspekcji sanitarnej z urzędu.

Systematyczną, bieżącą, wizualną ocenę jakości wody w kąpieliskach prowadzono na stanowiskach ratowniczych pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób. Informowanie kąpiących się osób o jakości wody w kąpielisku odbywało się na tablicach informacyjnych ustawionych przy wejściu na kąpielisko. W sezonie letnim 2020r. nie dokonano kontroli sanitarnej kąpieliska.

Kąpielisko „Wodna Dolina” ujęte jest w ogólnokrajowym serwisie kąpieliskowym, zaś jego dane aktualizowane są na bieżąco, w trakcie trwania sezonu letniego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie na podstawie §5 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieliska (Dz. U. z 2019r. poz.255) przeprowadził dodatkowo klasyfikację jakości wody w kąpielisku, biorąc pod uwagę

mniej niż cztery sezony kąpielowe, wynikające z rozporządzenia, ponieważ w poprzednich latach wystąpiły zdarzenia, które mogły mieć wpływ na jakość wody w przedmiotowym kąpielisku. Jakość wody w kąpielisku w sezonie kąpielowym sklasyfikowano jako niedostateczną.

Dworce kolejowe i autobusowe:

W grupie tej znajduje się jeden dworzec autobusowy i jeden dworzec kolejowy w Koszalinie. Dworzec PKS w Koszalinie posiada poczekalnię, toaletę ogólnodostępną, która nie jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych oraz miejsca postojowe dla podróżnych. Kontrole przeprowadzone w ustępie ogólnodostępnym, w przedmiotowym obiekcie, nie wykazały nieprawidłowości co do stanu sanitarno- porządkowego. Ustęp ten dzierżawiony jest przez osobę prywatną.

Pomieszczenia dworca sprzątane są na bieżąco przez pracowników Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. Krupy 77, 76-150 Darłowo.

Dworzec PKP w Koszalinie przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych (posiada zamontowane dwie windy ułatwiające dotarcie pasażerom na perony). Ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w pomieszczeniach dworca PKP, dzierżawiony jest przez osobę prywatną. W trakcie kontroli nie stwierdzono zastrzeżeń do stanu sanitarno- porządkowego toalet. Pomieszczenia dworca sprzątane całodobowo przez wyspecjalizowaną firmę sprzątającą.

Stan sanitarny bazy noclegowej:

Hotele

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie były 4 hotele. Zgodnie z harmonogramem w 2020 roku skontrolowano jeden hotel „Gromada” w Koszalinie. Nie stwierdzono w nim złego stanu-sanitarnego i technicznego (hotel po remoncie). Ze względu na ogłoszony stan epidemii oraz wdrożony reżim sanitarny pozostałe obiekty hotelarskie kontrolowano jedynie pod względem wynajmowania noclegów w oparciu o obowiązujące w tym czasie obostrzenia, ograniczenia, nakazy i zakazy. Kontrole były prowadzone w asyście policji.

Motele

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej był jeden obiekt - Motel „Victoria” w Koszalinie. Kontrola obiektu nie została przeprowadzona, gdyż obiekt był nieczynny w związku z ogłoszeniem stanem epidemii w Polsce.

Inne obiekty, w których świadczone były usługi hotelarskie

W roku 2020 skontrolowano dwa obiekty przy współpracy z policją w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, zakazów, nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w Polsce

Ustępy publiczne

Na terenie Koszalina nadzorowanych jest 6 ustępów publicznych i jego liczba od ostatniego roku uległa zmianie. Ustęp publiczny zlokalizowany w tunelu przy ulicy Dworcowej zakończył prace remontowe i wznowił swojej działalność. Jeden z ustępów na terenie miasta Koszalina przez cały 2020r. był nieczynny. Za czystość bieżącą toalet odpowiadają

pracownicy Spółdzielni Socjalnej „Albert” w Koszalinie przy ul. Zwycięstwa 137-139. Ustęp zlokalizowany na terenach podożynkowych, prowadzony przez osobę prywatną jest po generalnym remoncie. Wyżej wymienione ustępy publiczne nie były kontrolowane.

Kontrolą objęto jedynie cztery ustępy ogólnodostępne zlokalizowane w centrach handlowych. Stan sanitarno- porządkowy był w nich zachowany.

Tereny rekreacyjne

W okresie sprawozdawczym nie kontrolowano piaskownic ogólnodostępnych na terenie miasta Koszalina

Cmentarze i przewóz zwłok:

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej był jeden cmentarz w Koszalinie. Na terenie cmentarza znajduje się krematorium i kaplica. W Koszalinie działają trzy zakłady pogrzebowe posiadające środki transportu przystosowane zgodnie z obowiązującymi wymogami do przewozu zwłok. Wszystkie powyższe zakłady pogrzebowe posiadają krematoria, chłodnie i procedury postępowania ze zwłokami ludzkimi. Odpowiedzialność za prawidłowość przewozu zwłok ponoszą zakłady pogrzebowe świadczące usługę. Pracowników Zakładów Pogrzebowych kontrolowano tylko w trakcie przeprowadzonych ekshumacji. Inspekcja Sanitarna uczestniczyła tylko przy dwóch ekshumacjach, na początku roku, które były przeprowadzone prawidłowo. W związku z zagrożeniem epidemicznym przed dniem „Wszystkich Świętych” zamknięto cmentarze od 31.10.2020r. do 02.11.2020r.

Kontrolą objęto 2 samochody specjalistyczne z przeznaczeniem na przewóz zwłok. Podczas kontroli nie stwierdzono zastrzeżeń do ich stanu sanitarno- porządkowego.

3.3. Gospodarka odpadami

Odpady stałe na terenie miasta Koszalina gromadzone były głównie w pojemnikach o pojemności 1100 litrów i 240 litrów usytuowanych na utwardzonym terenie. Niektóre spółdzielnie mieszkaniowe, zarządzające lokalami na terenie Koszalina zainwestowały w nowe rozwiązanie, czyli tzw. podziemne kosze na śmieci.

Na terenie miasta Koszalin, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Koszalinie, odpowiedzialne jest za wywóz odpadów oraz porządek w miejscu ich gromadzenia, tylko bezpośrednio po ich odebraniu. Za stałe utrzymanie, we właściwym stanie sanitarno - porządkowym, miejsca gromadzenia odpadów, osłon śmietnikowych i terenu wokół nich, odpowiedzialny jest właściciel nieruchomości (często zarządca wspólnoty/spółdzielni). Obowiązek właściwego postępowania z odpadami ciąży na właścicielach nieruchomości, na których powstają te odpady, którzy wskazali działkę, jako miejsce składowania odpadów.

Z początkiem epidemii brak było wytycznych o sposobie postępowania z odpadami pochodzącymi z mieszkań osób będących na kwarantannie, czy też osób przebywających w izolacji domowej. Dopiero opracowane wytyczne i zalecenia z Ministerstwa Klimatu pozwoliły na przekazanie informacji o sposobie postępowania z odpadami komunalnymi dla zarządców odpowiedzialnych za czystość i porządek oraz zakładów gospodarki komunalnej.

4. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

W roku 2020 r. nadzorem sanitarnym na terenie Koszalina objętych było 1236 obiektów żywnościowo - żywnościowych w tym:

- 58 zakładów produkcyjnych (wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, browary, wytwórnie wyrobów cukierniczych, zakłady garmażeryjne, zakład konfekcjonowania grzybów suszonych, wytwórnie koncentratów spożywczych i rozlewnia oleju, produkcja w warunkach domowych),
- 648 zakładów obrotu (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, hurtownie spożywcze, sklepy zielarskie, apteki, sklepy internetowe, ruchome i tymczasowe obiekty obrotu żywnością),
- 246 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (bary i drink-bary, restauracje, kawiarnie, punkty małej gastronomii, pijalnie piwa),
- 163 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne, stołówki w bursach i internatach, stołówki przedszkolne, stołówki w żłobkach, stołówki w zakładach specjalnych, w szpitalach),
- 123 środków transportu służących do przewozu żywności,

oraz:

- 3 wytwórnie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- 13 zakładów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością,
- 1 zakład produkcji i konfekcjonowania produktami kosmetycznymi,
- 8 zakładów obrotu produktami kosmetycznymi.

W sumie nadzorem objęto 1263 obiektów z zakresu żywności, żywienia, produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi.

W 2020 roku sytuacja epidemiczna kraju w ogromnym stopniu zdeterminowała działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w kierunku walki z rozprzestrzenianiem się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i na wiele tygodni spowodowała zaangażowanie w te działania większości zasobów kadrowych PSSE w Koszalinie. Były to w znacznej mierze działania typowo epidemiologiczne, związane z koniecznością objęcia kwarantanną lub nadzorem epidemiologicznym dużej liczby osób. Jednocześnie wprowadzone przepisami prawa obostrzenia, nakazy i zakazy spowodowały konieczność sprawdzania przestrzegania ich przez przedsiębiorców działających również w branży spożywczej. Zmiany i ograniczenia w funkcjonowaniu urzędu, mające zmniejszyć ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa zarówno wśród pracowników PSSE jak i interesantów oraz osób kontrolowanych, były przyczyną czasowego zawieszenia typowych działań nadzorowych. Z powyższych względów w roku 2020 zarówno liczba kontroli jak i towarzyszących im działań w omawianym obszarze znacząco się zmniejszyła. Nie było możliwe również zrealizowanie wszystkich założonych planów i zamierzeń. W 2020r. w ramach realizacji planu Głównego Inspektora Sanitarnego odnośnie urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobierano próbki do badań laboratoryjnych, choć odbywało się to z różną częstotliwością w zależności od sytuacji epidemicznej. Reagowano również na wszystkie interwencje zgłaszane przez konsumentów.

W efekcie w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, a także materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych przeprowadzono 508 kontroli. Nałożono 54 mandaty karne na łączną kwotę 11300zł. Do najczęściej powtarzających się nieprawidłowości, których stwierdzenie skutkowało nałożeniem mandatu karnego zaliczyć można:

- wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz żywności niewłaściwej jakości,
- brak utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów,
- brak skuteczności przeprowadzonych procesów mycia i dezynfekcji,
- niehigieniczna sprzedaż żywności nieopakowanej, brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wpływem czynników zewnętrznych,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- nieprawidłowości w przebiegu procesów technologicznych,
- brak wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

W sytuacjach stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego zakładów, ich usunięcie egzekwowano na drodze decyzji administracyjnych. Miało to miejsce w 11 przypadkach. Ponadto wydano 11 decyzji umarzających postępowanie administracyjne, najczęściej wskutek wycofywania przez przedsiębiorców złożonych uprzednio wniosków o zatwierdzenie zakładu lub wpis do rejestru. W 2020 roku wydano 105 decyzji zatwierdzających nowopowstałe obiekty lub zatwierdzających zmiany w zakresie działalności obiektów już istniejących. W dwóch przypadkach zakłady zatwierdzono warunkowo na okres 3 miesięcy.

W ramach urzędowej kontroli żywności, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, pobrano do badań laboratoryjnych 250 próbek. Zakwestionowano 6 próbek żywności tj. próbę kaszy ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów oraz 5 próbek mielonego mięsa drobiowego z powodu zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Próbkę do badań laboratoryjnych pobierano również w przypadkach, gdy wymagało tego rozpatrzenie interwencji złożonych przez konsumentów.

W okresie sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie wpłynęło 117 interwencji konsumenckich. Dotyczyły one między innymi: niewłaściwych warunków sprzedaży żywności nieopakowanej, niewłaściwej jakości środków spożywczych, sprzedaży żywności po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia, braku zachowania porządku i czystości w zakładach, braku aktualnych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, sprzedaży internetowej produktów niespełniających wymagań zawartych w obowiązujących przepisach. Potwierdziło się 36 interwencji konsumenckich. Usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości egzekwowano poprzez nakładanie mandatów karnych na osoby odpowiedzialne za powstałe zaniedbania.

W minionym roku jednym z najczęściej zgłaszanych zastrzeżeń było nieprzestrzeganie wymagań i ograniczeń wprowadzonych związku z epidemią m. in. niestosowanie się do obowiązku zakrywania nosa i ust przez personel, nieudostępnianie środków do dezynfekcji

rąk lub rękawiczek jednorazowego użytku, przebywanie większej niż dozwolona liczby osób w lokalach gastronomicznych i handlowych. Zgłaszano również nieprawidłowości leżące poza obszarem kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie. W takich przypadkach podejmowano współpracę z innymi organami, najczęściej Policji.

W roku 2020 nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych. Nie miały miejsca przypadki wstrzymywania działalności zakładów z uwagi na stwierdzenie nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa żywności, nie wydawano decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych.

Podjęto szereg działań nadzorowych w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach – RASFF.

Wpłynęło 60 powiadomień, z których większość wymagała podjęcia działań natychmiastowych w celu jak najszybszego wycofania niebezpiecznych produktów z obrotu.

4.1. Zakłady produkcji żywności

Do grupy zakładów produkcji żywności zaliczamy zarówno większe zakłady produkujące na skalę przemysłową, jak też małe obiekty działające sezonowo takie jak punkty produkcji lodów z automatu. Podejmowane środki nadzoru zależą nie tylko od skali produkcji, ale również od ryzyka zagrożeń wynikających z rodzaju przetwarzanych surowców, stosowanej technologii oraz trwałości wyrobu końcowego. Na nadzorowanym terenie w 2020r. działały zakłady, które można sklasyfikować w sposób przedstawiony poniżej.

Wytwórnice lodów

Według ewidencji pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie w 2020r. znajdowały się cztery wytwórnice lodów tradycyjnych, w tym jedna produkująca na skalę przemysłową.

W zakładzie zainstalowano zautomatyzowaną linię technologiczną produkującą lody kilkudziesięciu rodzajów. Wytwarzany asortyment pakowany był w opakowania o różnym kształcie i pojemności. Znaczną część produkcji stanowiły lody tzw. "impulsowe" (np. lody w waflach typu „rozek”, lody na patyku). Ponadto w zakładzie produkuje się lód w kostkach oraz mrożone owoce homogenizowane. W roku sprawozdawczym w zakładzie przeprowadzono kontrole m. in. w związku z pobraniem próbek lodów do badań laboratoryjnych, w ramach urzędowej kontroli żywności. W wyniku badań 10 próbek lodów przeprowadzonych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, oceny organoleptycznej i oceny znakowania nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie zakwestionowano również 4 próbek wymazów sanitarnych pobranych z powierzchni urządzeń produkcyjnych.

W pozostałych obiektach produkcja lodów tzw. rzemieślniczych prowadzona była na bazie surowców (głównie śmietany, mleka, cukru, masy jajecznej, dodatków owocowych) i przeznaczona do sprzedaży wyłącznie we własnych punktach handlowych.

Ponadto na terenie miasta zarejestrowano cztery obiekty, w których podstawową działalnością była produkcja lodów z automatu, w oparciu o gotowe koncentraty.

Łącznie w wytwórnicach lodów przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Nie wydano decyzji administracyjnych oraz nie nakładano mandatów karnych. Do badań laboratoryjnych pobrano 19 próbek, żadnej nie zakwestionowano.

Piekarnie i ciastkarnie

Według ewidencji pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowało się 10 piekarni i 14 ciastkarni. Przeprowadzono 14 kontroli w tej kategorii zakładów. W roku 2020 w piekarniach i ciastkarniach pobrano do badań w ramach urzędowej kontroli 11 próbek (1 próbkę chleba pita do badania na zawartość akrylamidu, 5 próbek ciastek do badań mikrobiologicznych, 1 próbkę ciastek kruchych na zawartość substancji konserwujących oraz 4 próbki zmiotek. Żadnej z próbek nie zakwestionowano.

Odnotowano cztery interwencje dotyczące: brudnych urządzeń chłodniczych, niewłaściwego przetrzymywania środków czystości oraz przechowywania za zakładem zużytego oleju w beczkach. W kontrolowanej grupie obiektów nałożono łącznie dwa mandaty karne na łączną kwotę 200 zł.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły nieprawidłowego przetrzymywania środków spożywczych i braku zapisów świadczących o wdrożeniu systemu HACCP. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych.

Przetwórnictwo owocowo-warzywne i grzybowe

Pod nadzorem sanitarnym w analizowanym roku znajdował się jeden zakład konfekcjonowania grzybów suszonych. Zakład prowadził działalność na potrzeby rynku krajowego (w tym zaopatrzenia sklepów „sieciowych”), krajów Unii Europejskiej, a także USA i Kanady. Dostawcami surowców były firmy krajowe i zagraniczne. W obiekcie przeprowadzono kontrolę tematyczną w odnośnie znakowania produktu gotowego, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole graniczne związane z odprawami importowanych grzybów.

Browary i słodownie

W 2020r. na podległym terenie znajdowały się dwa browary zajmujące się produkcją i rozlewem piwa do butelek i puszek.

W jednym z zakładów produkcja miała charakter przemysłowy, odbywała się w cyklu zamkniętym i wynosiła ok. 550 tys. hektolitrów na rok. Produkowane były głównie piwa jasne, które rozlewano do puszek, a także szklanych butelek. Produkty kierowane były na rynek krajowy, Unii Europejskiej, krajów Ameryki Południowej, Afryki oraz Azji. Zakład umieszczony jest w rejestrze Powiatowego Lekarza Weterynarii w Koszalinie jako podmiot paszowy.

Woda używana do produkcji, pozyskiwana była z własnego ujęcia będącego pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Koszalinie. Wodę, surowce oraz produkowane wyroby badano na bieżąco w laboratorium zakładowym, dodatkowo zlecano badania w laboratorium zewnętrznym. W roku sprawozdawczym w zakładzie przeprowadzono dwie kontrole sanitarne. Pobrano do badań laboratoryjnych w zakresie migracji biosfenolu A jedną próbkę opakowań (puszek aluminiowych). Próbki nie zakwestionowano. Ponadto przeprowadzono 78 kontroli granicznych związanych z odprawami eksportowymi piwa.

Drugi browar zajmował się produkcją piw na potrzeby własnej piwiarni - w zamkniętej mini-linii produkcyjnej. W niewielkich ilościach piwo butelkowane dystrybuowano na rynku lokalnym. Roczna produkcja wynosiła ok. 1000 hektolitrów. Produkowane piwa zawierają

naturalne składniki i nie są poddawane procesowi filtracji. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W opisywanej grupie nie wydawano decyzji administracyjnych ani nie nakładano mandatów karnych.

Zakłady garmażeryjne

Według ewidencji pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowały się dwa zakłady garmażeryjne. Były to zakłady małe produkujące głównie na rynek lokalny. W roku sprawozdawczym kontroli w obiektach tej nie przeprowadzano.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowały się trzy zakłady produkujące wyroby cukiernicze trwałe mikrobiologicznie. Przeprowadzono w nich trzy kontrole sanitarne.

Dwa zakłady produkujące landrynki, lizali i krówki działały na zasadzie manufaktur słodczy, w których wytwarzanie cukierków w dużej części odbywało się na oczach klientów. Całość produkcji sprzedawana była na miejscu. Do omawianej grupy obiektów zaliczała się również wytwórnia czekolady, pralinek, torcików pralinkowych. Był to zakład mały wytwarzający wyroby na potrzeby własnego punktu sprzedaży.

W 2020r. w wytwórniach wyrobów cukierniczych przeprowadzono trzy kontrole. W jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości. Na właściciela nałożono mandat karny w kwocie 300 zł. Nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

Wytwórnice koncentratów spożywczych

Na terenie Koszalina w 2020r. działały się dwie wytwórnice koncentratów spożywczych. W zakładach prowadziło się produkcję polegającą na mieszaniu koncentratów oraz konfekcjonowaniu gotowych mieszanek np. do wypieku ciast, lodów w proszku, gofrów. Zakłady produkowały wyłącznie na potrzeby innych zakładów produkcyjnych: piekarni, ciastkarni, wytwórni lodów, a także zakładów garmażeryjnych.

W jednym zakładzie przeprowadzono dwie kontrole, podczas których pobrano do badań laboratoryjnych jedenaście próbek, w tym 10 próbek w kierunku badania obecności *Salmonella* (pięć próbek jaj w proszku i pięć próbek żelatyny) oraz 1 próbkę w kierunku kryteriów czystości (kwas cytrynowy jednowodny E 330). W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W omawianej grupie nie wniesiono interwencji. Nie nakładano mandatów karnych, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Inne wytwórnice żywności

Nadzorem sanitarnym objęte były również takie zakłady jak rozlewnia oleju, zakład ekstrakcji suszu roślinnego, a także produkujące żywność (głównie ciasta) w warunkach domowych. Ta ostatnia działalność zyskuje coraz większą popularność choć prowadzona jest w bardzo ograniczonym zakresie, najczęściej polega na przygotowywaniu ciast i tortów pod zamówienie. W minionym roku o rejestrację tego typu działalności wystąpiły 3 osoby, łącznie na terenie Koszalina zarejestrowanych jest 8 obiektów z tej grupy.

4.2. Zakłady obrotu żywnością i materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

Do grupy obiektów obrotu żywnością zaliczono sklepy spożywcze, hurtownie, kioski oraz punkty ruchome i tymczasowe. W 2020 r. nadzorem sanitarnym objęto 648 obiektów obrotu żywnością. Przeprowadzono 221 kontroli sanitarnych. Wydano 15 decyzji administracyjnych, z czego 8 związanych z nakazem poprawy stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń, wyposażenia zakładów.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami sanitarnymi były: niewłaściwy sposób przechowywania artykułów spożywczych (poza urządzeniami chłodniczymi, bez zachowania wymaganej segregacji), sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, brudne urządzenia chłodnicze, niehigieniczna sprzedaż żywności nietrwałej mikrobiologicznie i nieopakowanej, brak zapisów potwierdzających wdrożenie zasad systemu HACCP. Za stwierdzone uchybienia sanitarne nałożono 25 mandatów karnych na kwotę 4250 zł.

Mandatem karnym zakończyło się 15 kontroli interwencyjnych, w trakcie których potwierdzono wniesione zarzuty. Ogółem odnotowano 24 interwencje dotyczące nieprawidłowości w działalności zakładów obrotu żywnością. Najczęściej zgłaszano: niewłaściwą jakość oferowanej do sprzedaży żywności, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, brak zachowania higieny przy sprzedaży, niewłaściwy stan czystości obiektów. W roku 2020 duża liczba sygnałów płynących od konsumentów dotyczyła nieprzestrzegania w obiektach handlowych ograniczeń i nakazów wprowadzonych w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Najczęściej dotyczyły one nie stosowania się przez personel i klientów do obowiązku zakrywania nosa i ust, braku udostępnienia środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek oraz zbyt dużej liczby osób obecnych w punktach handlowych. W części przypadków potwierdzono występowanie powyższych nieprawidłowości. Prowadzących działalność pouczano lub przy rażących naruszeniach karano mandatami. Wprowadzone przepisami restrykcje w działalności handlowej wymusiły konieczność sprawdzania pod tym kątem warunków funkcjonowania sklepów nie tylko ze sprzedażą żywności. Wspólnie z przedstawicielami Policji regularnie przeprowadzano kontrole galerii handlowych, targowisk, a także innych sklepów gdzie ryzyko narażenia klientów było duże.

Trzy interwencje dotyczyły nieprawidłowości w funkcjonowaniu sklepów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, n. in. niewłaściwego oznakowania sprzedawanych produktów. Wyniki przeprowadzonych kontroli nie potwierdziły zgłoszonych zastrzeżeń. W miejscach obrotu produktami kosmetycznymi przeprowadzono łącznie 7 kontroli.

13 kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Nadzorowano 16 zakładów (sklepów i hurtowni), których dużą częścią prowadzonej działalności był obrót produktami tego typu. W jednym przypadku właściciela zakładu ukarano mandatem karnym za brak zgłoszenia działalności do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie.

W ramach urzędowej kontroli żywności, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego lub w związku z interwencjami konsumentów, pobrano do badań laboratoryjnych 177 próbek żywności oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu

z żywnością. Badania prowadzone były w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, fizykochemicznych, radiacyjnych, oceny organoleptycznej oraz oceny znakowania, a w przypadku wyrobów do kontaktu z żywnością w kierunku migracji szkodliwych dla zdrowia substancji. Zakwestionowano 6 próbek. W próbkach mięsa mielonego pobranego w jednym z supermarketów stwierdzono obecność *Salmonella*. Sprawę przekazano do powiatowego lekarza weterynarii nadzorującego zakład producenta oraz poinformowano właściwego terenowo z uwagi na siedzibę sieci handlowej państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Ponadto w jednej próbce kaszy pobranej w kierunku badania poziomu pozostałości pestycydów stwierdzono zawyżony poziom glifosatu. Z uwagi na stanowisko NIZP PZH w powyższej sprawie, zgodnie z którym stwierdzony poziom pestycydu w zbadanym produkcie nie stanowił zagrożenia dla zdrowia i życia, nie został on zgłoszony do systemu RASFF.

4.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Według ewidencji pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowało się 246 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, takich jak: kawiarnie, bary, restauracje, drink-bary, punkty małej gastronomii oferujące dania typu „fast food”, pijalnie piwa).

Przeprowadzono 47 kontroli sanitarnych. Najczęściej powtarzającymi się uchybieniami sanitarnymi były:

- niewłaściwe przechowywanie żywności nietrwalej mikrobiologicznie,
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych,
- brak środków do dezynfekcji,
- brak zapisów wynikających z procedur systemu HACCP.

Przeprowadzono 21 kontroli w związku z interwencjami, z których sześć okazało się zasadnych. Za stwierdzone nieprawidłowości na osoby odpowiedzialne nałożono grzywny w drodze mandatów karnych. Nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 4100 zł. Wydano dwie decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu technicznego zakładu (powierzchni ścian i podłóg, wyposażenia pomieszczeń).

Ponadto podjęto szereg dodatkowych działań związanych ze sprawdzeniem przestrzegania przez właścicieli i klientów lokali gastronomicznych przepisów mających ograniczać rozprzestrzenianie się epidemii. Czynności w tym zakresie wykonywane były również w godzinach nocnych. W powyższym zakresie współpracowano z Policją.

W omawianej grupie obiektów do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano 5 próbek soków wyciskanych do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Powyższa grupa obiektów obejmuje: stołówki pracownicze, bufety w zakładach pracy, stołówki w szpitalach, domach pomocy społecznej, żłobkach, przedszkolach, szkołach,

bursach i internatach, punkty wydawania posiłków, stołówki studenckie, w zakładach specjalnych i karnych oraz zakłady usług cateringowych. Nadzorem objęto 163 zakłady, w których przeprowadzono 60 kontroli sanitarnych.

Sytuacja epidemiczna nie pozwoliła na całkowite zrealizowanie założonego planu kontroli w tej ważnej, z punktu widzenia bezpieczeństwa, grupie obiektów. Niemniej poczyniono starania by skutecznie sprawować nadzór nad bezpieczeństwem żywienia, co w ujęciu liczbowym można przedstawić następująco:

- stołówki pracownicze – 3 kontrole,
- bufety szkolne i w zakładach pracy – 4 kontrole,
- stołówka w szpitali – 1 kontrola,
- stołówka w domu pomocy społecznej – 2 kontrole,
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych – 1 kontrola,
- stołówki i punkty wydawania posiłków w żłobkach – 7 kontroli,
- stołówki i punkty wydawania posiłków w szkołach – 10 kontroli,
- stołówki i punkty wydawania posiłków w przedszkolach – 14 kontroli,
- stołówki studenckie – 1 kontrola,
- zakłady usług cateringowych – 7 kontroli,
- inne zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (m. in. stołówki prowadzone organizacje pożytku społecznego, stołówki w zakładach karnych i areszcie śledczym) - 10 kontroli.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne nałożono łącznie 9 mandatów karnych na kwotę 2400 zł. Wydano jedną decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do należytego stanu technicznego pomieszczeń zakładu.

Stwierdzane podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- braku czystości i porządku w pomieszczeniach,
- niewłaściwego prowadzenia procesów technologicznych (brak dezynfekcji jaj, nieskuteczne wyparzenie naczyń stołowych),
- braku segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych,
- braku bieżących zapisów wynikających z dokumentacji HACCP.

W trakcie wszystkich kontroli zakładów żywienia zbiorowego sprawdzano realizację wymagań ujętych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

W zakładach prowadzących żywienie dzieci, również w ramach półkolonii organizowanych w czasie wakacji i ferii zimowych przeprowadzano ocenę teoretyczną jadłospisów dekadowych posiłków pod kątem realizacji zasad prawidłowego żywienia, a w przypadku placówek oświatowych w kontekście obowiązujących w tym zakresie przepisów. W dwóch stołówkach przedszkolnych wniesiono uwagi, dotyczące:

- zbyt małej ilości warzyw i/ lub owoców;
- zbyt małej częstotliwości występowania w posiłkach porcji ryby;
- zbyt małej ilości mleka/ przetworów mlecznych, w tym napojów fermentowanych.

Informację odnośnie uwag przekazano do placówek, w celu skorygowania stwierdzonych błędów.

Wpłynęły trzy interwencje rodziców odnośnie nieprawidłowego żywienia dzieci w prywatnym żłobku i przedszkolu, w których żywienie opierało się na usługach firm cateringowych. Informacje dotyczące zbyt małych porcji posiłków przekazano do rozpatrzenia Państwowej Inspekcji Handlowej.

Nieprawidłowości w sposobie dostarczania posiłków przez firmę cateringową były również przedmiotem interwencji dotyczącej działalności domu pomocy społecznej. Przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w sprawie nie wykazało nieprawidłowości.

Łącznie zarejestrowano 11 interwencji dotyczących tej grupy obiektów, z czego potwierdziło się 7. W związku z interwencją dotyczącą obecności zanieczyszczenia (larwy owada) w kaszy wchodzącej w skład posiłku obiadowego przygotowanego w jednym z zakładów cateringowych, pobrano do badań laboratoryjnych próbkę przedmiotowego produktu. W wyniku przeprowadzonych badań w próbce kaszy potwierdzono obecność szkodników. Właściciel zakładu podjął natychmiastowe działania naprawcze polegające na usunięciu dotychczas przechowywanych środków spożywczych i przeprowadzenia zabiegów dezynsekcji w zakładzie.

4.5. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Na terenie podległym tutejszej Stacji, znajdowały się trzy zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczone do kontakt z żywnością. Skontrolowano jeden zakład, przeprowadzając jedną kontrolę sanitarną. W wyżej wymienionej grupie zakładów nie wydawano decyzji administracyjnych, nie nakładano mandatów karnych oraz nie pobierano próbek. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wpłynęła również żadna interwencja dotycząca działalności tej grupy obiektów.

4.6. Zakłady produkcji produktów kosmetycznych

Na terenie Koszalina nadzorem sanitarnym objęto jeden zakład produkujący i konfekcjonujący produkty kosmetyczne. W obiekcie produkowano na rynek polski mydło w płynie i kosmetyki do pielęgnacji włosów i ciała, natomiast na rynek UE produkowano produkty kosmetyczne takie jak: żele, szampony, odżywki do włosów, wody toaletowe, płyny po goleniu, balsamy do włosów i ciała. Przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną w związku z interwencją dotyczącą nieprawidłowego oznakowania jednego z produktów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

4.7. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach: RASFF - Rapid Alert System for Food and Feed

W przypadkach otrzymania powiadomienia alarmowego dotyczącego produktu zagrażającego zdrowiu lub życiu, bezzwłocznie wdrażano działania zgodnie z procedurą systemu RASFF. Ustalano, czy w obrocie handlowym znajduje się kwestionowana żywność lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością. Przeprowadzano kontrole w hurtowniach,

sklepach, aptekach w trakcie których sprawdzono czy na stanie znajduje się kwestionowana partia oraz gdzie została rozprowadzona. Nadzorowano proces wycofywania z obrotu produktów objętych powiadomieniami alarmowymi. W każdym przypadku przesyłano pismo do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie informujące o przeprowadzonym postępowaniu w ramach systemu RASFF.

W roku sprawozdawczym otrzymano 34 powiadomienia alarmowe, 22 powiadomienia informacyjne i 4 powiadomienia o niezgodności. Dotyczyły między innymi:

- Powiadomienie alarmowe nr 2019.0100 z dnia 14.01.2020r., dot. stwierdzenia przekroczenia NDP dla estrów 3-MCPD oraz estrów glicydowych w produkcie pn. „SoRiso Olej z ryżu naturalny 100%”. Skontrolowano pięć zakładów, w których produkt został zutylizowany.
- Powiadomienie alarmowe nr 2019.05 z dnia 20.02.2020r., w sprawie stwierdzenia obecności Salmonella w produkcie pn. „Acor bazylija”. Przeprowadzono cztery kontrole sanitarne. W trzech sklepach nie stwierdzono na stanie ww. produktu. W jednym stwierdzono. Towar został zabezpieczony i zwrócony producentowi.
- Powiadomienie alarmowe nr 2019.21 z dnia 24.02.2020r. Dot. stwierdzenia obecności pochodnych syldenafilu w suplemencie diety pn. „Power Man”. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z przedsiębiorcą, który oferował powyższy suplement na stronie internetowej. W wyniku rozmowy ustalono, iż ww. produkt został sprzedany na paragony indywidualnym klientom.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.1430-fup4 z dnia 21.04.2020r. Dot. niezadeklarowanej obecności alergenu- gorczycy w pasteryzowanym serku z mleka krowiego, wyprodukowanego w Czechach. Przeprowadzono jedną kontrolę. Ustalono, iż kilka sztuk kwestionowanego produktu została sprzedana na paragony indywidualnym klientom, reszta została zutylizowana.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.02 z dnia 17.06.2020 dot. stwierdzenia obecności Salmonella Amsterdam i Salmonella Livingstone w produkcie pn. „Kresto Sezam”. Przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych. W siedmiu sklepach stwierdzono obecność ww. produktu, który został wycofany z obrotu i zwrócony do producenta. W dwóch pozostałych sklepach nie stwierdzono na stanie kwestionowanego produktu.
- Powiadomienie alarmowe z dnia 25.06.2020r. dot. przekroczenia limitu migracji sumy pierwszorzędnych amin aromatycznych z łyżki cedzakowej Skimmer Smukee Kitchen. Przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną. Uzyskano informację od przedsiębiorcy o zakończeniu procesu wycofywania z rynku kwestionowanego produktu. Przedmiotowe łyżki zostały przekazane do utylizacji.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.2842-fup1 z dnia 21.07.2020r. W sprawie stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z nylonowej łyżki z pomarańczowym silikonowym obrzeżem. Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne. Do jednego ze sklepów kwestionowany wyrób nie trafił do sprzedaży, natomiast w drugim obiekcie stwierdzono przedmiotowy produkt, który został wycofany z obrotu i zwrócony do dostawcy.

- Powiadomienie alarmowe nr 2020.076 z dnia 13.08.2020r. w sprawie wykrycia Salmonella z grupy BO w produkcie pn. „Papryka Słodka”. Przeprowadzono jedną kontrolę, podczas której stwierdzono na stanie magazynowym kwestionowany produkt, który został zwrócony producentowi.
- Powiadomienie alarmowe z dnia 02.10.2020r. dot. produktu pn. „Buraczki wiórki marki Lewiatan” zakwestionowanego z uwagi na stwierdzenie obecności ciała obcego- szkła. Przeprowadzono kontrole w sześciu obiektach. Kwestionowany produkt stwierdzono w dwóch obiektach. W jednym zwrócono do dostawcy, a w drugim produkt zutilizowano na miejscu.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.4263 z dnia 14.10.2020r. w sprawie wycofywania produktów zawierającym sezam z Indii, ze względu na ryzyko zanieczyszczenia tlenkiem etylenu (bajgle). W trakcie podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono kwestionowanego produktu.
- Powiadomienia alarmowe nr 2020.15 z dnia 20.10.2020r. w sprawie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu- chloropiryfosu w produkcie pn. „Brokuły różyczki. Produkt głęboko mrożony Hortex”. Przeprowadzono dwie kontrole, podczas których stwierdzono ww. produkt i poddany utylizacji.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.5168-fup9 z dnia 03.12.2020r., w sprawie wykrycia tlenu etylenu w obłuszczonej oraz nieobłuszczonej sezamie BIO pochodzącym z Indii. Kwestionowany produkt zakupiony przez firmę BIO Planet został konfekcjonowany w opakowania pod następującymi pozycjami: sezam biały łuskany BIO 1kg- BIO PLANET, sezam biały łuskany BIO 500g- BIO PLANET, sezam biały łuskany BIO 250g, - BIO PLANET, sezam biały łuskany BIO 250g- EKO ALFABET. Skontrolowano cztery zakłady w których nie stwierdzono na stanie magazynowym i w obrocie kwestionowanego produktu. Ww. produkt został sprzedany klientom indywidualnym na paragony.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.5526 z dnia 12.12.2020r., w sprawie stwierdzenia tlenu etylenu w produkcie pn. „organiczny amarantus” oraz „organiczny mielony amarantus”. Przeprowadzono trzy kontrole sanitarne w obiektach wskazanych w liście dystrybucyjnej. W dwóch obiektach stwierdzono w obrocie kwestionowany produkt, który został zwrócony do dostawcy.
- Powiadomienie alarmowe nr 2020.24 z dnia 15.12.2020r., w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu- glifosatu w produkcie pn. „kasza gryczana prażona Sonko”. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z przedstawicielem Centrum Dystrybucyjnego podczas której ustalono, iż kwestionowany produkt został wycofany ze sklepów sieciowych w związku z otrzymaną informacją od producenta o wycofaniu produktu.
- Powiadomienie informacyjne nr 2.2020 z dnia 09.01.2020r., wspólne z powiadomieniem alarmowym nr 2020.01 dotyczące wykrycia obecności Escherichia coli wytwarzających toksynę Shiga (STEC) w 25g produktu pn. „Tatar wołowy, mięso wołowe, Świat szlachetnej wołowiny”. Przeprowadzono trzy kontrole sanitarne. Nie stwierdzono na stanie ww. produktu.

- Powiadomienie informacyjne uzupełniające nr 2020.1033-fup z dnia 25.05.2020r. W sprawie stwierdzenia obecności larw Anisakis w ikrze śledzia. Przeprowadzono jedną kontrolę. Kwestionowane produkty, które nie zostały sprzedane na paragony zostały wycofane z obrotu i poddane utylizacji.
- Powiadomienie informacyjne nr 2020/7 z dnia 29.06.2020r. W sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu triadimenolu w produkcie pn. „Seler Korzeniowy”. Przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną w Centrum Dystrybucyjnym, podczas której nie stwierdzono na stanie magazynowym, kwestionowanego produktu. Cała partia została rozdystrybuowana do sklepów sieciowych oraz sprzedana na paragony.
- Powiadomienie informacyjne nr 1262.2020 z dnia 03.07.2020r. W sprawie wykrycia Listerii monocytogenes w produkcie pn. „Hamburger drobiowy”. Przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną, w wyniku której kwestionowany produkt został wycofany z obrotu i zwrócony do producenta. Pozostałe wyroby zostały sprzedane klientom indywidualnym na paragony.
- Powiadomienie informacyjne nr 2020.03 z dnia 07.07.2020r. Dot. przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu o nazwie glifosat w produkcie pn. „Kasza jaglana K-Classic”. Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne, które wykazały, że w obydwu sklepach nie znajdował się kwestionowany produkt. Całość została sprzedana na paragony klientom indywidualnym.
- Powiadomienie informacyjne uzupełniające nr 2020.3509-fup3 z dnia 06.10.2020 w związku ze stwierdzeniem pleśni na spodzie bułek pn. „Mega Burger 4 Buns Sezame 300g”. Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono ww. produktu.
- Powiadomienie informacyjne nr 2020.4046 z dnia 27.10.2020r. w związku ze stwierdzeniem niewłaściwej jakości pokrywek słoików szklanych produktu pn. „Sushi Ginger”. W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono kwestionowany produkt, który został zwrócony do dostawcy.
- Powiadomienie o niezgodności AA20.2575 z dnia 26.06 2020r. w sprawie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych w reklamie suplementu diety pn. „Detonic”. Dokonano przeglądu stron internetowych przedsiębiorców z nadzorowanego terenu. W trakcie oględzin nie stwierdzono ww. suplementu w obrocie, zarówno na stronach internetowych przedsiębiorców, jak również w sprzedaży za pośrednictwem portali sprzedażowych. Przeprowadzono dwie rozmowy telefoniczne, podczas których ustalono, że nie występuje w ofercie kwestionowany produkt.

4.9. Tytoń

Podczas kontroli w nadzorowanych obiektach pracownicy Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej zwracają uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Powyższe informacje przekazywane są pracownikom Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, celem przedłożenia powyższych informacji w comiesięcznym sprawozdaniu: „Aktualna sytuacja w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w powiecie koszalińskim”.

Informacje te uwzględniają liczbę obiektów, w których przestrzega się zakazu palenia tytoniu oraz liczbę obiektów, w których zakaz ten nie jest przestrzegany.

4.10. Nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i przetworami grzybowymi

W 2020r. w sezonie grzybowym przeprowadzono kontrole sanitarne stanowisk sprzedaży grzybów leśnych dziko rosnących na targowiskach i w miejscach sprzedaży w ramach nadzoru nad obrotem grzybami. W wyniku kontroli stwierdzono, że osoby handlujące grzybami leśnymi dziko rosnącymi nie miały trudności z uzyskiwaniem atestu na grzyby na targowisku miejskim w Koszalinie. Prowadzono także nadzór nad grzybami od osób indywidualnych w zakresie oceny ich przydatności do spożycia i klasyfikacji gatunkowej. W wyniku kontroli stwierdzano, że osoby handlujące grzybami posiadały atesty uzyskane od klasyfikatorów. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

4.11. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami

W 2020r. z uwagi na sytuację epidemiczną kraju i związaną z tym koniecznością sprawdzania przestrzegania przez przedsiębiorców wprowadzonych przepisami prawa obostrzeń, nakazów i zakazów, szczególne znaczenie miała współpraca z policją i tym samym osiągnęła znacznie większą niż dotychczas skalę. Ponadto przedstawiciele Policji byli wzywani w przypadku gdy zachodziło podejrzenie próby utrudniania przeprowadzenia czynności kontrolnych ze strony podmiotu który miał zostać poddany kontroli.

Wyjątkowe warunki ograniczyły wspólne działania dotychczas podejmowane w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną. Przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Koszalinie 3 kontrole punktów sprzedaży na targowisku miejskim. Były to kontrole w zakresie monitorowania obrotu mięsem w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń. Ponadto przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną dotyczącą sprzedaży żywych ryb z widocznym nalotem pleśni na powierzchni skóry.

W 2020r. nie przeprowadzano wspólnych kontroli z przedstawicielami Inspekcji Handlowej. W przypadkach przekazania przez Państwową Inspekcję Handlową informacji o stwierdzeniu w obrocie środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia oraz o rażącym naruszeniu zasad higieniczno-sanitarnych, każdorazowo podejmowano działania kontrolne we wskazanych obiektach.

W 2020r. w ramach współpracy z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przekazywano stwierdzone uwagi do znakowania środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W 2020 roku przeprowadzono trzy wspólne kontrole z przedstawicielami Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Gdyni w hurtowniach: mrożonek – jedna kontrola, mięsa i wędlin - jedna kontrola, nabiałowej - jedna kontrola. Kontrole związane były dostarczaniem przez powyższe zakłady żywności na potrzeby wojska.

5. ŚRODOWISKO PRACY I CHOROBY ZAWODOWE

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należał nadzór oraz kontrola w zakresie:

- przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy,
- przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, cytostatykach, środkach ochrony roślin, produktach biobójczych, detergentach i prekursorach narkotyków kategorii 2 i 3,
- narażenia pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym i szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy,
- zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub produktu, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest on środkiem zastępczym.

5.1. Charakterystyka ogólna

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii znacznie ograniczono liczbę przeprowadzanych kontroli. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy zaangażowani zostali do walki z COVID-19, w głównej mierze do przyjmowania zgłoszeń dotyczących objęcia kwarantanną, udzielania informacji, prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie nieprzestrzegania wymagań rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Większość kontroli przeprowadzano w zakładach zatrudniających powyżej 100 pracowników z uwagi na duże prawdopodobieństwo tworzenia „skupisk”, a tym samym tworzenia się ognisk zakaźnych koronawirusa SARS-CoV-2.

W 2020 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 491 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 18573 pracowników. W przekroczeniach normatywów higienicznych pracowało 3113 pracowników.

W 2020 roku przeprowadzono 97 kontroli sanitarnych w 82 zakładach pracy, w których zatrudnionych było 5286 pracowników.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w czasie kontroli było:

- Brak przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy,
- Brak wykonania i udokumentowania lub zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z nią pracowników,
- Brak przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy,
- Brak wykonania lub zaktualizowania rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów,
- obniżenia stężenia i natężenia czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy,

- Brak zapewnienia prawidłowego systemu udzielania pierwszej pomocy,
- Brak zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji / procedur i zapoznania z nimi pracowników,
- Brak zapewnienia właściwych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych pracownikom,
- Brak zapewnienia prawidłowego sposobu przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin,
- Brak przekazania do ZPWIS w Szczecinie informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzje administracyjne.

5.2. Narażenie zawodowe na czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Na podstawie wyników badań i pomiarów środowiskowych ustalono liczbę pracowników pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników szkodliwych występujących w zakładach pracy na terenie Koszalina.

W porównaniu z rokiem ubiegłym przedstawia się to następująco:

Rok	Liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych ogółem	Hałas	Pył	Substancje chemiczne	Drgania mechaniczne
2019	3172	3136	0	36	0
2020	3113	3112	2	0	0

Z powyższych danych wynika, że w 2020 roku w przekroczeniach normatywów higienicznych pracowało 3113 osób co oznacza, że liczba narażonych pracowników zmniejszyła się w stosunku do 2019 roku o 59 osób.

Zmniejszenie liczby pracowników wykonujących pracę w przekroczeniach normatywów higienicznych związane jest ze zmniejszoną liczbą przeprowadzanych kontroli w 2020r. z uwagi na wprowadzony stan epidemii. Kontroli poddawano zakłady pracy zatrudniające powyżej 100 pracowników. Szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie reżimu sanitarnego oraz zastosowanie zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego.

5.3. Ocena narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W 2020 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się ogółem 51 zakładów pracy, w których występowało narażenie na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym. Ogółem stwierdzono 63 osoby, w tym 33 kobiet i 30 mężczyzn wykonujące prace w narażeniu na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym.

Narażenie zawodowe na czynniki rakotwórcze występowało w kontakcie z chromianami i dichromianami, benzenem, związkami niklu, pyłem drewna, promieniowaniem jonizującym. Nieprawidłowości w ww. zakresie nie stwierdzono.

Szczególną uwagę w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych zwracano czy pracodawcy prowadzą rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, czy prowadzone są rejestry pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, czy pracodawcy przekazują do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, czy pracodawca stosuje odpowiednie środki zabezpieczające pracowników przed nadmiernym narażeniem na działanie czynników rakotwórczych, czy w instrukcjach stanowiskowych bhp określono zasady postępowania w razie powstania nie przewidzianych sytuacji powodujących poważne zagrożenie dla pracowników oraz czy zapewniono pracownikom bezpieczne warunki spożywania posiłków w wydzielonych pomieszczeniach.

Na terenie Koszalina w roku 2020 w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne nie przeprowadzano kontroli sanitarnych w zakładach.

5.5. Substancje i mieszaniny chemiczne, w tym produkty biobójcze, leki cytostatyczne i prekursorzy narkotyków.

W 2020 roku w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną oraz 1 kontrolę w zakresie sprzedaży produktów biobójczych.

Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020r. w PSSE w Koszalinie w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 36 zakładów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne lub ich mieszaniny, w tym 12 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne, 21 dystrybutorów (wprowadzających do obrotu) substancji i mieszanin niebezpiecznych, 29 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, 2 wprowadzające prekursorzy narkotyków oraz 4 stosujących prekursorzy narkotyków w procesie technologicznym.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków przeprowadzono 2 kontrole sanitarnych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osoby pracujące w kontakcie z mieszaninami niebezpiecznymi posiadały aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku, wyposażone były w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, a także odbyły szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy zapoznani zostali z kartami charakterystyk substancji i mieszanin niebezpiecznych.

Ponadto przeprowadzono kontrole w zakresie stosowania mieszanin niebezpiecznych i leków cytostatycznych w dwóch zakładach opieki zdrowotnej.

5.6. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Na terenie Koszalina nie odnotowano sklepów, w których oferowano by produkty, które mogły zagrażać życiu i zdrowiu ludzi, co do których istniało uzasadnione podejrzenie, że stanowią środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

Sekcja Higieny Pracy PSSE Koszalin jest w stałym kontakcie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie, głównie z Wydziałem Kryminalnym. Współpraca i wymiana informacji przebiega bez problemowo.

Monitoring problematyki wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych potwierdza istnienie licznych sklepów internetowych np. Kolekcjoner.nl, które w swojej ofercie mają różnego rodzaju produkty o działaniu odurzającym.

W roku 2020 odnotowano dwa zgłoszenia związane z podejrzeniem zatruc środków zastępczymi. Zgłoszenia dotyczyły mężczyzn w wieku 22 i 36 lat. Pacjenci poddani zostali obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym (SOR), a następnie zwolnieni do domu. W trakcie przyjęcia na oddział nie ujawniono nazwy zażytego środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej.

5.7 Epidemiologia chorób zawodowych.

Postępowanie administracyjne prowadzone w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej jest procesem długotrwałym. Warunkiem uznania choroby zawodowej jest praca w narażeniu zawodowym, tj. w kontakcie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, występującymi w środowisku pracy osoby poszkodowanej, albo w związku ze sposobem wykonywania pracy przez poszkodowanego (wynikającym z technologii i organizacji jego stanowiska pracy). Kodeks pracy uzależnia wręcz zgłoszenie podejrzenia, rozpoznania, a zwłaszcza „uznania” choroby zawodowej od możliwości stwierdzenia bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że choroba została spowodowana któryms z wymienionych elementów narażenia zawodowego.

W 2020r. wydano 16 decyzji w sprawie chorób zawodowych dotyczących mieszkańców Koszalina tj.:

- zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 7 przypadków,
- zespół rowka nerwu łokciowego – 1 przypadek,
- astma oskrzelowa – 2 przypadki,
- obustronny ubytek słuchu – 1 przypadek,
- przewlekłe zapalenie ścięgna – 1 przypadek,
- alergiczne zapalenie spojówek – 1 przypadek,
- nowotwór nosa i zatok przynosowych – 1 przypadki,
- zespół wibracyjny: postać kostno-stawowa – 1 przypadek,
- odmroziny – 1 przypadek,

W 6 przypadkach rozpoznano chorobę zawodową - zespół cieśni w obrębie nadgarstka. W pozostałych 10 przypadkach nie rozpoznano chorób zawodowych. W związku z tym wydano decyzje o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych.

W roku sprawozdawczym wpłynęło ogółem 10 nowych zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych osób zamieszkujących miasto Koszalin, prowadzone są również postępowania będące kontynuacją zgłoszeń z lat ubiegłych, które z uwagi na złożoność sprawy wymagają zebrania obszernego materiału dowodowego z takich jednostek jak Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, CIOP, Laboratoria Badawcze itd.

5.8. Działania profilaktyczne

W zakresie promocji zdrowia pracownicy Sekcji Higieny Pracy w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w zakładach pracy prowadzili rozmowy z pracownikami, uświadamiając ich tym samym o istniejących zagrożeniach wynikających z wykonywania pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki dla zdrowia w środowisku pracy na zajmowanych stanowiskach. Szczególną uwagę zwracano na konieczność stosowania środków ochrony indywidualnej oraz odzieży ochronnej i roboczej.

Zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów w zakresie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w zakładach pracy.

Kontrolowane podmioty miały podpisane umowy z lekarzami posiadającymi uprawnienia do wykonywania badań profilaktycznych pracowników.

Przeciwwskazań do pracy na zajmowanych stanowiskach nie stwierdzono.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy uczestniczyła w dystrybucji materiałów informacyjnych dotyczących:

- KORONAWIRUS – PLAKAT ważne informacje, jak zapobiegać, objawy
- HIV – o co kaman? Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS
- ANTYBIOTYKODPORNOŚĆ – Ulotka LEKARZE I PIEŁĘGNIARKI
- BEZPIECZNA PRACA W PRZETWÓRSTWIE MIĘSA.

Podsumowanie

W 2020 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 491 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 18573 pracowników. W przekroczeniach normatywów higienicznych pracowało 3113 pracowników.

W 2020 roku, z uwagi na epidemię koronawirusa SARS-CoV-2 znacznie zmniejszono liczbę przeprowadzanych kontroli sanitarnych (97 kontroli w 82 zakładach pracy, w których zatrudnionych było 5286 pracowników). Kontroli poddano zakłady zatrudniające większą liczbę pracowników, z ukierunkowaniem na przestrzeganie zasad reżimu sanitarnego oraz zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego.

W trakcie corocznych kontroli sanitarnych obserwuje się poprawę warunków pracy pracowników. Pracodawcy zwracają coraz większą uwagę na zapewnienie prawidłowych warunków pracy. Zapewniają pracownikom bezpieczne warunki spożywania posiłków

w wydzielonych pomieszczeniach, zaopatrują w wszelkie środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, a także przeprowadzają systematyczne szkolenia w zakresie problematyki zawodowego narażenia na czynniki szkodliwe.

Na terenie Koszalina nie stwierdzono sklepu ani innych punktów, w których oferowano by produkty, które mogą zagrażać życiu i zdrowiu ludzi.

Prowadzono systematyczny monitoring obiektów, co do których zachodziło podejrzenie, że mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze, przy współpracy z funkcjonariuszami KMP w Koszalinie.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Stosownie do zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w 2020 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego, zajmowały stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych m.in. w sprawie:

- projektów dokumentów: programów, strategii, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów, opracowywanych i przyjmowanych przez organy administracji, obejmujących tereny województwa zachodniopomorskiego, w tym m.in. tereny gmin i powiatów;
- uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu;
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących w szczególności budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Ocena dokonywana pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyła m. in. przedsięwzięć inwestycyjnych takich jak: obiekty użyteczności publicznej, obiekty oświaty, wychowania i nauczania, opieki zdrowotnej, społecznej i socjalnej, handlu, usług, turystyki oraz budynków zamieszkania zbiorowego.

W 2020r. w związku wprowadzeniem na terenie kraju stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownik ZNS wspomagał pion epidemiologii i realizował zadania związane z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19.

6.1. Uczestniczenie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Na zawiadomienia Pana Prezydenta Miasta Koszalina wydano 2 opinie sanitarne dotyczące oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko tj.: projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Koszalinie pomiędzy ulicami: Marszałka Józefa Piłsudskiego, Tytusa Chałubińskiego, Leśną,

Mieczysława Karłowicza, Promykową, Słoneczną oraz granicą lasu oraz projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „ Władysława IV- Batalionów Chłopskich” w Koszalinie.

Wydano **1** opinię dotyczącą uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych dotyczącą: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu „Sarżyna” w Koszalinie.

W przypadku 12 wniosków Prezydenta Miasta Koszalina o wydanie opinii w zakresie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, sporządzenia raportu i jego zakresu dla planowanych przedsięwzięć Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie nie wniósł zastrzeżeń, biorąc pod uwagę jego rodzaj, usytuowanie oraz skalę zamierzenia.

Planowane przedsięwzięcia dotyczyły m. in.:

- „Rozbudowy drogi powiatowej ul. Dzierżęcińskiej w zakresie budowy drogi rowerowej, chodnika, oświetlenia ulicznego oraz kanału technologicznego na odcinku od ul. Palmowej do ul. Lubiатовskiej w Koszalinie.
- „Przebudowa i rozbudowa stacji paliw zlokalizowanej na działce nr 59/9 obręb 23
- „Budowa hali produkcyjnej z częścią socjalną oraz biurową, na terenie działki nr 9/90 w obrębie ewidencyjnym 0006 w Koszalinie”
- Budowy 4 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie wolnostojącej z infrastrukturą techniczną na terenie działki 101/10 obręb 0054 miasto Koszalin

Wydano 1 opinię w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla miasta Koszalina, dotyczącą „Budowy hali produkcyjnej i magazynowej z częścią socjalną oraz biurową na terenie działek nr 168, 169/5 w obr. Ew. 0010 w Koszalinie.

6.2. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W oparciu o analizę projektu budowlanego oraz technologicznego nie dokonano pozytywnego uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych inwestycji tj.: „Rewizja do projektu wentylacji pawilonu dziecięcego Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie” budynek C- Pawilon Dziecięcy Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie. Stwierdzono niezgodność dokumentacji co do wydanej decyzji Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie.

6.3. Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego.

Na wniesione przez inwestorów zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektów budowlanych, w związku z przystąpieniem do ich użytkowania przeprowadzono na terenie miasta Koszalina **12** odbiorów obiektów nowo zrealizowanych oraz po przebudowie i rozbudowie. Obiekty wybudowane zostały w oparciu o projekty budowlane uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dokonano odbiorów obiektów nowo zrealizowanych oraz po przebudowie, rozbudowie m. in.:

- „Przebudowa części parteru oraz części I piętra budynku „J” Szpitala Wojewódzkiego wraz z wykonaniem fundamentów i montażem central wentylacyjnych poza obrysem budynku, przy ul. Tytusa Chałubińskiego 7 (przeznaczonego na potrzeby oddziału ortopedii i chirurgii urazowej oraz na pracownię endoskopowe wraz z pomieszczeniami pomocniczymi),
- „Przebudowa części parteru oraz części I piętra budynku „K” Szpitala Wojewódzkiego wraz z budową windy zewnętrznej oraz wiatrołapu- przy ul. Tytusa Chałubińskiego 7- działka nr 4/7 obręb 0019 w Koszalinie” (przeznaczonego na potrzeby oddziału zakaźnego),
- „Remont i przebudowa lokalu – sklepu meblowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na centrum medyczne, w budynku przy ul. Dworcowej 11 i ul. Stefana Okrzei – działki nr 328, 330, 339/1, 339/2, obręb Koszalin”,
- „Budowa budynku produkcyjnego z częścią biurowo- socjalną i budynku portierni wraz z urządzeniami budowlanymi,
- „Budowa hali produkcyjno-magazynowej z zapleczem socjalnym i urządzeniami budowlanymi przy ul. BOWiD 24, działka nr 26 obręb 0007 w Koszalinie”
- „Budowa zakładu produkcyjnego nr 9/68, nr 9/36 w obrębie 0006 w Koszalinie”
- „Budowa restauracji McDonald’s, pylonu reklamowego, wiaty na odpady stałe, murów oporowych wraz z urządzeniami budowlanymi- działka nr 2/27, obręb 0005 Koszalin, ul. Mytnika”.

Nowo oddawane obiekty zrealizowane były zgodnie z projektem budowlanym, uzgodnionym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należał nadzór oraz kontrola w zakresie:

- warunków do utrzymania higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych,
- zapobiegania wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym wynikającym ze specyfiki pracy ucznia we wszystkich typach szkół, ze szczególnym zwróceniem uwagi na: ocenę zgodności mebli szkolnych z Polską Normą oraz dostosowanie mebli (stoły i krzesła) do wzrostu uczniów,
- oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych uczniów,
- prawidłowego oświetlenia stanowiska pracy ucznia,
- oceny profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach,
- gospodarki substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach,

- warunków do prawidłowej organizacji wychowania fizycznego;
- wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

7.1. Działalność kontrolna

W 2020r. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Koszalinie posiadała w ewidencji Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży 500 placówek, w tym na terenie miasta Koszalina 221 placówek (176 stałych: żłobki, przedszkola, szkoły oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze i 45 placówek wypoczynku zimowego i letniego).

Ewidencja obejmowała:

- 27 żłobków,
- 48 przedszkoli / inne formy wychowania przedszkolnego,
- 48 szkół podstawowych w tym 1 szkoła specjalna,
- 9 liceów,
- 3 technika,
- 1 branżowa szkoła I i II stopnia,
- 3 szkoły policealne,
- 10 zespołów szkół, w skład których wchodzi internaty, warsztaty szkolne
- 8 placówek z pobytem całodobowym , w tym:
  - 5 domów studenckich,
  - 1 bursa międzyszkolna,
  - 1 MOAS,
  - 1 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- 15 placówek wsparcia dziennego (m.in. świetlice, OREW),
- 1 Pałac Młodzieży,
- 3 szkoły wyższe,
- 45 placówek sezonowych - zarejestrowane turnusy w bazie MEN.

W lipcu 2020r. Państwowy Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie przekazał pod bieżący nadzór sanitarny 16 placówek oświatowych (szkoły średnie, bursa międzyszkolna, poradnia psychologiczna-pedagogiczna, centrum kształcenia ustawicznego) Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Koszalinie, dla których organem prowadzącym jest Prezydent miasta Koszalina.

W stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się liczba placówek sezonowych będących w ewidencji (w 2019 było ich 54). Było to efektem wprowadzenia w naszym kraju stanu epidemii związanej z SARS-CoV-2.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020r. przeprowadziła w placówkach na terenie Gminy Miasto Koszalin 41 kontroli.

W 2020r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie wpłynęło 9 interwencji na niewłaściwe warunki sanitarne w żłobkach i przedszkolach, w 5 tym

zasadnych. Większość interwencji wniesiono telefonicznie i były to interwencje anonimowe. Dotyczyły one :

L.p	Rodzaj placówki	Interwencja zasadna dotyczyła	Interwencja bezzasadna dotyczyła	Podjęte działania
1.	Przedszkole nr 13 w Koszalinie	Wszawica wśród dzieci uczęszczających do placówki		Skontaktowano się z dyrektorem placówki . Udzielono instruktażu i informacji o wektorach przenoszenia się wszawicy. Skierowano również na stronę internetową PSSE Koszalin. Zobowiązano dyrektora placówki do podjęcia bardziej skutecznych działań w walce z wszawicą i przesłania drogą elektroniczną informacji o podjętych krokach.
2.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Koszalinie	Nieprawidłowe warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń przy sali gimnastycznej.		Przeprowadzono kontrolę interwencyjną w szkole. Stwierdzono szereg nieprawidłowości. Osobę winną zaniedbań ukarano mk. na kwotę 500zł. Na stwierdzone nieprawidłowości sanitarne wydano zalecenia z natychmiastowym terminem ich usunięcia. Na poprawę stanu technicznego wdrożono postępowanie administracyjne. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości w zakresie braku czystości i porządku. Kontrola sprawdzająca po wszczętym postępowaniu administracyjnym wykazała wykonanie obowiązków decyzji.
3.	Niepubliczny Żłobek „Baśniowa Kraina” w Koszalinie	Złe warunki sanitarno-higieniczne w pomieszczeniach pobytu dzieci i pomieszczeniach kuchennych tj. zalegający brud na podłogach, ogólny bałagan.		Przeprowadzono kontrolę sanitarną wspólnie z pionem HŻŻIPU. Za brak czystości i porządku w placówce osobę winną zaniedbań ukarano mk na kwotę 200 zł. (ponadto mk 500zł w pionie żywienia). Wydano natychmiastowe zalecenia i wdrożono postępowanie administracyjne. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wydanych zaleceń. Zalecenia w całości wykonano.
4.	Przedszkole nr 23 w Koszalinie	Wystąpienie wszawicy w grupie dzieci 6-letnich.		Przeprowadzono kontrolę sanitarną w placówce. Dokonano ustaleń z dyrektorem placówki dotyczących podjęcia radykalnych kroków w walce z wszawicą. Otrzymano informację zwrotną o podjętych krokach.
5.	Przedszkole „Twoja Niania” w Koszalinie, ul. Słowiańska		Nie zwracanie uwagi dzieciom na obowiązek mycie rąk w placówce.	Przeprowadzono w placówce kontrolę sanitarną. Kontrola nie potwierdziła zasadności wniesionej interwencji.
6.	Niepubliczne Przedszkole „Promyczek” w Koszalinie, ul. Śniadeckich 1F	Nieprzestrzeganie wytycznych GIS, MZ i MEN opracowanych dla przedszkoli w zakresie niezapewnienia wymaganej powierzchni dla każdego dziecka.		Przeprowadzono w placówce kontrolę interwencyjną. Osobę winną zaniedbań ukarano mk na kwotę 500zł. Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, zalecenia wykonano . Zastosowano się do obowiązujących wytycznych
7.	Niepubliczny Żłobek „Tygrysek” w Koszalinie		Nieprzestrzeganie wytycznych GIS, MZ i MEN opracowanych dla żłobków w	Przeprowadzono kontrolę sanitarną wspólnie z pionem Sekcji HŻŻIPU. Interwencja nie potwierdziła zasadności wniesionych zarzutów.

			zakresie przekroczenia liczby dzieci w grupach, braku wprowadzonych procedur bezpieczeństwa.	
8.	Niepubliczny Żłobek „Promyczek” w Koszalinie		Nieprzestrzeganie wytycznych GIS, MZ i MEN opracowanych dla żłobków w zakresie niezapewnienia wymaganej powierzchni dla każdego dziecka.	Przeprowadzono kontrolę sanitarną w placówce. Interwencja nie potwierdziła zasadności wniesionych zarzutów. Udzielono odpowiedzi stronie wnoszącej interwencję.
9.	Przedszkole Integracyjne w Koszalinie		Nieprzestrzeganie wytycznych GIS, MZ i MEN opracowanych dla przedszkoli w zakresie mieszania dzieci w grupach, brak stałych nauczycieli w grupach, zmiany skórne na dłoniach dzieci spowodowane stosowaniem środka do dezynfekcji rąk.	Przeprowadzono kontrolę sanitarną w placówce. Interwencja nie potwierdziła zasadności wniesionych zarzutów. Udzielono odpowiedzi stronie wnoszącej interwencję.

7.2 Postępowanie administracyjne

W 2020r. wydano 16 decyzji, w tym 3 decyzje – opinie, 9 decyzji umarzających na wszczęte postępowanie administracyjne, 4 decyzje administracyjne na poprawę warunków sanitarno-technicznych w szkołach i przedszkolu, znajdujących się na terenie miasta Koszalina. Były to następujące placówki:

1.Szkoła Podstawowa nr 7 w Koszalin ul. I Armii Wojska Polskiego 36 (decyzja wykonana w terminie).

- zapewnienie właściwego stanu sanitarno- technicznego ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych przy sali gimnastycznej,
- zapewnienie właściwego stanu sanitarno-technicznego stolarki drzwiowej do szatni dziewcząt przy sali gimnastycznej.

2.V Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Lema w Koszalinie ul. Jedności 9 (termin wykonania do 31.12.2022r. i 31.12.2023r.)

- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg w salach lekcyjnych (nr 104, nr 6) w taki sposób aby podłogi były gładkie, równe i łatwe do utrzymania w czystości – termin do 31.12.2023r.

- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg w salach lekcyjnych (nr 302, nr 12) w taki sposób aby podłogi były gładkie, równe i łatwe do utrzymania w czystości – termin do 31.12.2022r.

3. V Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Lema w Koszalinie ul. Jedności 9 (termin wykonania do 31.12.2022r. i 31.12.2023r.)

- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni dojsć i przejść na podwórko szkoły,
- zapewnienie prawidłowego natężenia oświetlenia sztucznego na dwóch klatkach schodowych I piętra, siłowni, korytarzu na parterze, łączniku, auli szkolnej, 5 salach lekcyjnych (nr 04, 13, 202, 206,301), korytarzu na parterze, bibliotece.

4. Przedszkole nr 12 w Koszalinie, ul. Lechicka 45 (termin wykonania decyzji 31.12.2020r., 31.12.2021r., 31.12.2022r.)

- zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno-technicznego podłogi w sali zabaw grupy 3-latków – termin do 31.12.2021r.
- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian oraz sufitu w sali rytmicznej – termin do 31.12.2020r.
- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w łazienkach przy grupie I, III – termin do 31.12.2021r., grupie IV, VI -termin do 31.12.2022r.

Ponadto Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020r. wydała ogółem 8 opinii sanitarnych opiniujących pozytywnie pomieszczenia wraz z otoczeniem dla 3 przedszkoli, 3 szkół policealnych, jednej niepublicznej placówki oświatowej i jednej salki ćwiczeń.

Na placówki, w których stwierdzano uchybienia sanitarno-techniczne, jak również bieżące uchybienia sanitarne, każdorazowo nakładana jest decyzja płatnicza za rzeczywisty czas kontroli udokumentowany w protokole dot. stwierdzonych nieprawidłowości. W 2020r. decyzji płatniczych wystawiono 12 na kwotę 2121zł.

W 2020 r. za bieżący brak porządku i czystości w nadzorowanych placówkach nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 1200zł. Dotyczyły dwóch niepublicznych żłobków oraz jednej szkoły. Były to następujące placówki: Niepubliczny Żłobek „Baśniowa Kraina” w Koszalinie ul. Spokojna 50B, Niepubliczny Żłobek „Promyczek” Patryk Szymański w Koszalinie ul. Śniadeckich 1F, Szkoła Podstawowa nr 7 im. I Armii Wojska Polskiego w Koszalinie ul. Wojska Polskiego 36.

7.3. Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych placówek

W 2020r. powstała jedna placówka przedszkolna (Przedszkole TPD „Przyjaciel Dziecka” w Koszalinie, ul. Tatarkiewicza). Każda nowa placówka przed uruchomieniem działalności uzyskała pozytywną opinię sanitarną opiniującą warunki sanitarne.

W 2020r. powstał w Koszalinie jeden żłobek niepubliczny (Żłobek Niepubliczny Montessori "Mały Odkrywca").

W 2020 r. za bieżący brak porządku i czystości w nadzorowanych żłobkach nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 700zł. Dotyczyły dwóch niepublicznych żłobków (Żłobek „Baśniowa Kraina” w Koszalinie, Żłobek Promycek” w Koszalinie). Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem usunięcia stwierdzonych uchybień sanitarnych. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń. Na żłobki wydano łącznie 4 decyzje płaćnicze na łączną kwotę 780,00zł.

W roku 2020r. na terenie miasta Koszalina w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, nie było prowadzone dochodzenie epidemiologiczne w związku ze zgłoszeniem zbiorowego zachorowania wśród dzieci z objawami ze strony przewodu pokarmowego.

Nie odnotowano interwencji na niską temperaturę w salach pobytu dzieci.

We wszystkich kontrolowanych na terenie miasta Koszalina placówkach oświatowych, zastosowano się do obowiązującego całkowitego zakazu palenia wyrobów tytoniowych na ich terenie - nie funkcjonują palarnie, a także umieszczone są w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu. Za niezastosowanie się do wymogów przepisów prawnych regulujących tę kwestię, państwowa inspekcja sanitarna ma obowiązek ukarania. W 2020r. nie odnotowano interwencji w tym zakresie.

W roku ubiegłym, w związku z ogłoszoną pandemią w naszym kraju nie przeprowadzono kontroli zarówno w zakresie higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach jak i oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci.

W 2020r. kontrole w obiektach szkolnych przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzone były w zakresie interwencji, kontroli tematycznych (covidowych) oraz odbiorowych. Praca pracowników Sekcji HDiM w okresie od marca do grudnia 2020r. skupiona była na działaniach związanych na przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19, w związku z zgłaszanymi przypadkami zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w placówkach oświatowych i innych placówkach dla dzieci. W 2020r. wydano ogółem 151 opinii na zdalne nauczanie na placówki w mieście Koszalin.

W 2020r. przeprowadzono oceny procedur bezpieczeństwa w związku z epidemią SARS-CoV-2, opracowanych przez żłobki i placówki oświatowo-wychowawcze na zgodność z wytycznymi GIS i MZ. Stwierdzono zwiększenie świadomości personelu w zakresie utrzymania właściwego reżimu sanitarnego w tychże placówkach, poprzez codzienne mycie i dezynfekcję pomieszczeń i sprzętu, ze szczególnym uwzględnieniem sanitariatów i będących na wyposażeniu urządzeń sanitarnych, wzmożenie reżimu sanitarnego odnośnie higieny osobistej dzieci, a także ich obsługi.

Prowadzono wywiady epidemiologiczne z pracownikami żłobków, przedszkoli i szkół oraz innych placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży oraz z rodzicami dzieci w zakresie nakładanej kwarantanny.

7. 4. Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie miasta

Na terenie Koszalina istniejąca baza lokalowa szkół lub internatów jest w minimalnym stopniu wykorzystywana do wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży, w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 45 placówek wypoczynku (zimowego i letniego) w mieście Koszalin. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych turnusów kolonijnych.

W okresie sezonu letniego na terenie Koszalina nie odnotowano przypadków prowadzenia turnusów niezgłoszonych do bazy Ministra Edukacji Narodowej tzw. „dzikich”. Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Koszalinie nie zgłoszono interwencji na niewłaściwe warunki wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie wypoczynku w 2020r. na terenie Koszalina nie odnotowano zatruc pokarmowych oraz innych zachorowań.

Krótkie podsumowanie -wnioski

- W planie pracy na 2020r była zaplanowana higieniczna ocena planów lekcji oraz ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci. Jednak ze względu na wprowadzenie stanu epidemii cała praca Sekcji skupiona była od marca do grudnia 2020r. na działaniach przeciwepidemicznych związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
- W związku z zgłaszanymi przypadkami zakażeń wirusem SARS-Co-V2 w placówkach oświatowych i innych placówkach dla dzieci, prowadzono wywiady epidemiologiczne z pracownikami oraz rodzicami dzieci w zakresie nakładanej kwarantanny. Wprowadzano dane do elektronicznego systemu EWP.
- Ścisła współpraca z Sekcją Epidemiologii w zakresie opracowywania ognisk (spowodowanych zakażeniem wirusa SARS-CoV-2) w nadzorowanych placówkach dzieci i młodzieży.

8. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W roku 2020 pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej miasta Koszalina realizował zadania polegające na:

- realizowaniu programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- realizowaniu programów rządowych i strategii ogólnokrajowych w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- nawiązywaniu współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych, realizujących zadania w zakresie ochrony zdrowia,

- opracowywaniu materiałów wydawniczych i pomocy dydaktycznych związanych z działaniami programowymi i kampaniami społecznymi,
- realizowaniu zadań wynikających z przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- diagnozowaniu potrzeb w zakresie realizacji badań dotyczących postaw i zachowań zdrowotnych społeczności,
- tworzeniu pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych,
- zarządzaniu treścią serwisów internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- współtworzeniu oraz realizowaniu strategii komunikacji zewnętrznej dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- informowaniu społeczeństwa o najważniejszych uwarunkowaniach stanu zdrowia, zagrożeniach, zasadach i metodach zapobiegania oraz efektach prowadzonych przez jednostki organizacyjne PIS,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze „nowych narkotyków” we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym oraz właściwymi organami i organizacjami.

I Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie miasta Koszalina

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

- **Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów pt. „Bieg po Zdrowie”**

Celem programu było zwiększenie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw przyczyniających się do podejmowania odpowiednich decyzji na rzecz zdrowego stylu życia.

Wybrane działania:

Pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych i sprawozdawczości. W szkołach podstawowych realizujących program przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów/spotów edukacyjnych dla uczniów klas IV. Zwracano uwagę na profilaktykę biernego palenia tytoniu, konsekwencję zdrowotne, społeczne i ekonomiczne uzależnienia od tytoniu, zwrócono uwagę na problem używania przez uczniów e-papierosów, przedstawiono szkody zdrowotne. Przeprowadzono zajęcia z zakresu asertywności w przypadku kontaktu z osobą palącą.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę”

Program „Trzymaj Formę” skierowany był do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosił się do promocji racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej.

Wybrane działania:

Pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Koszalinie w szkołach podstawowych z terenu Koszalina organizowała i przeprowadzała prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych z zakresu zasad zdrowego żywienia i wpływu aktywności fizycznej na zdrowie dzieci i młodzieży. Podczas prelekcji dla chętnych uczniów dokonywany był pomiar BMI na wadze z analizatorem składu ciała.

Organizacja stoisk edukacyjnych podczas imprez prozdrowotnych prowadzonych w szkołach dla społeczności szkolnej i lokalnej połączona z poradnictwem i dystrybucją materiałów edukacyjnych oraz konkursami wiedzy. Dla osób chętnych dokonywany był pomiar BMI na wadze z analizatorem składu ciała.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”

Wybrane działania:

Pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz konkursu „Szkoła wolna od używek”.

W ramach realizacji programu w szkołach ponadpodstawowych na terenie Koszalina przeprowadzano prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów edukacyjnych z zakresu wpływu alkoholu, tytoniu oraz środków psychoaktywnych na kobiety w wieku prokreacyjnym. Organizacja stoisk edukacyjnych połączonych z poradnictwem, dystrybucją materiałów edukacyjnych oraz zajęciami warsztatowymi z użyciem alkogogli, które przedstawiają stan po spożyciu alkoholu.

Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół podstawowych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

Celem programu było ograniczenie używania modyfikowanych narkotyków przez uczniów szkół podstawowych.

Wybrane działania:

Dnia 15.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej nr 17 w Koszalinie- 140 osób.

Dnia 16.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje

przeprowadzone były dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 21 w Koszalinie- 46 osób.

Dnia 16.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej nr 23 w Koszalinie- 101 osób.

Dnia 21.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej nr 18 w Koszalinie- 99 osób.

Dnia 22.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VII Katolickiej Szkoły Podstawowej w Koszalinie- 98 osób.

Dnia 31.01.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej nr 5 w Koszalinie- 61 osób.

Dnia 05.02.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie uczestniczono w akcji prozdrowotnej w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Koszalinie. Przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych dla 112 osób.

Podczas prowadzonych prelekcji kształtowano umiejętności podejmowania decyzji odnośnie własnego zdrowia oraz rozpoznawania i zapobiegania sytuacjom sprzyjającym sięganiu po substancje uzależniające. Wskazano uczniom drogi rozwoju bez nałogów i ryzyka utraty zdrowia lub życia.

W szkołach realizujących program we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadzono narady dotyczące organizacji działań edukacyjnych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki używania nowych narkotyków.

Program przedszkolny dotyczący zdrowia jamy ustnej i zapobiegania próchnicy „Zdrowe zęby mamy, marchewkę zajadamy”

Celem programu było ograniczenie próchnicy zębów i kształtowanie prozdrowotnych zachowań w zakresie higieny jamy ustnej u dzieci przedszkolnych.

Wybrane działania:

Dnia 18.02.2020r. w Żłobku Miejskim Oddział „Puchatek” w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki próchnicy i zdrowia jamy ustnej, projekcje bajki edukacyjnej oraz zajęcia warsztatowe z zakresu prawidłowego mycia zębów z wykorzystaniem modelu szczeki. W zajęciach uczestniczyło 156 dzieci żłobkowych.

Dnia 10.03.2020r. w Przedszkolu nr 9 w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki próchnicy i zdrowia jamy ustnej, projekcje bajki edukacyjnej oraz zajęcia warsztatowe z zakresu prawidłowego mycia zębów z wykorzystaniem modelu szczeki. W zajęciach uczestniczyło 250 dzieci przedszkolnych.

II. Główne akcje realizowane na terenie powiatu:

Profilaktyka używania „nowych narkotyków”

Cel i adresaci akcji: edukacja w zakresie podniesienia wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Wybrane zadania:

Dnia 16.01.2020r.r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VIII Szkoły Podstawowej nr 23 w Koszalinie- 48 osób.

Dnia 16.01.2020r.r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VIII Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 21 w Koszalinie- 24 osoby.

Dnia 22.01.2020r.r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla uczniów klas VIII Katolickiej Szkoły Podstawowej w Koszalinie- 98 osób.

Dnia 10.02.2020r.r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie przeprowadzono prelekcję z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Prelekcje przeprowadzone były dla wychowanków Środowiskowego Ogniska Wychowawczego „Grono” w Koszalinie- 22 osoby.

Dnia 05.02.2020r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Koszalinie w ramach imprezy prozdrowotnej zorganizowano stoisko edukacyjne połączone z poradnictwem i dystrybucją materiałów

edukacyjnych z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, przeprowadzono zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem narkogogli. Stoisko odwiedziło 230 osób.

Dnia 07.12.2020r. dla uczniów klas VII Szkoły Podstawowej nr 10 w Koszalinie przeprowadzono on-line prelekcje z zakresu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych- 52 osoby.

Bezpieczne Ferie

Cele i adresaci akcji: Celem akcji było zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży korzystającym z zimowego wypoczynku. Akcja skierowana do dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

Wybrane działania:

W ramach realizacji działań zorganizowano we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie prelekcje dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, w tym grypy i zakażeń meningokokowych, odry, szkodliwości palenia tytoniu, higieny osobistej, zasad zdrowego żywienia. Zaprezentowano filmy edukacyjne o higienie osobistej i zdrowym żywieniu oraz przeprowadzono warsztaty z wykorzystaniem planszy edukacyjnej z zakresu zasad bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i psychicznego podczas wypoczynku zimowego. Odbiorcami byli uczestnicy półkolonii zimowych ze Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD w Koszalinie, uczestnicy półkolonii z klubów osiedlowych oraz uczniowie szkół podstawowych. Przeprowadzono 33 prelekcje dla 1817 osób, 2 zajęcia warsztatowe dla 20 osób.

Dnia 06.02.2020r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie, Państwową Strażą Pożarną w Koszalinie i Strażą Miejską w Koszalinie na Lodowisku „Alaska” w Koszalinie przeprowadzono akcję edukacyjno-profilaktyczną w ramach Bezpiecznych Ferii. Podczas prowadzonej akcji uczestnicy lodowiska dowiedzieli się, jak należy zachować się w trakcie wspólnych zabaw na podwórku czy lodowisku, aby nikomu nie stała się krzywda. Wyjaśniono zasady bezpiecznego korzystania z internetu oraz zwrócono uwagę najmłodszych na nieufność wobec nieznajomych osób. Poprzez wspólne zabawy z mundurowymi najmłodszy mogli sobie utrwalić numery alarmowe służb ratunkowych, aby w razie potrzeby wiedzieli, w jaki sposób i do kogo mogą się zwrócić o pomoc. W akcji uczestniczyło- 325 osób.

Informacje z przebiegu akcji zamieszczone zostały w lokalnych mediach: Radio Koszalin, TV Kablowa MAX Koszalin oraz na portalach internetowych.

Bezpieczne Wakacje

Cele i adresaci akcji: Celem akcji było propagowanie wśród dzieci i młodzieży zasad zdrowego odżywiania z uwzględnieniem spożywania sezonowych warzyw i owoców z nastawieniem na ograniczanie konserwowanej żywności. Zachęcano do aktywności fizycznej, kształtowania

prawidłowych nawyków higienicznych, zapobiegania nałogom, propagowano profilaktykę HIV/AIDS i utrwalano zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Akcja skierowana była do dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

Wybrane działania:

W ramach prowadzonych działań Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie przeprowadziła instruktaże z kierownikami i kadrą pedagogiczną obiektów wypoczynku letniego dotyczące organizacji prelekcji dla wypoczywających kolonistów. Podczas akcji „Bezpieczne Wakacje” przeprowadzone dystrybucje materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2.

Do organizatorów wypoczynku letniego wystosowano pisma intencyjne z zaproszeniami do udziału w konkursach profilaktycznych organizowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Koszalinie.

Profilaktyka grypy

Cele i adresaci akcji: zmniejszenie zakażeń grypą, poznanie przez społeczeństwo objawów oraz sposobów jej zapobiegania. Ogół społeczeństwa.

Wybrane działania:

Dnia 05.02.2020r. w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki grypy i przeziębienia- 120 osób.

Dnia 10.02.2020r. w dla uczestników półkolonii zimowych w Klubie Osiedlowym Kanion w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki grypy i przeziębienia- 48 osób.

Dnia 10.02.2020r. w Klubie Osiedlowym Kanion w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki grypy i przeziębienia- 48 osób.

Dnia 10.03.2020r. w Przedszkolu nr 9 w Koszalinie przeprowadzono prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki grypy i przeziębienia- 100 osób.

Wybrane dodatkowe działania lokalne

Bezpieczne grzybobranie

Cele i adresaci akcji: pogłębienie wiedzy rodziców i opiekunów na temat zasad bezpiecznego grzybobrania oraz zapoznanie dzieci i rodziców z okazami grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących.

Dzieci przedszkolne ich rodzice, opiekunowie oraz społeczność lokalna miasta Koszalina i powiatu koszalińskiego.

Wybrane działania:

Wrzesień – październik 2020r. organizacja wystawy atrap grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących dla dzieci, rodziców/opiekunów i kadry pedagogicznej w holu Przedszkola nr 15 w Koszalinie. Celem wystawy, organizowanej już od wielu lat, jest zapoznanie z tematyką profilaktyki zatruc grzybami, cechami identyfikującymi najważniejsze grzyby jadalne i podobne do nich, często z nimi mylone, grzyby trujące. Na wystawie zaprezentowane są atrapy grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących, pogrupowanych pod kątem ich podobieństwa zewnętrznego, tak, aby łatwiej można było dostrzec różnice między nimi – czasem niezwykle subtelne.

Działania związane z epidemią koronawirusa

Cele i adresaci akcji: profilaktyka zachorowań na COVID-19. Ogół społeczeństwa.

Wybrane działania:

Pisma intencyjne dotyczące zasad postępowania i profilaktyki COVID-19, dystrybucja materiałów edukacyjnych: zakłady pracy, sklepy, galerie, apteki, miejski zakład komunikacji. Zamieszczanie informacji na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie. Dyżury przy telefonie alarmowym.

Współpraca:

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Koszalinie w roku 2020 nawiązała współpracę ze:

- Urzędem Miejskim w Koszalinie- partner przy organizacji działań prozdrowotnych (konkursy, imprezy prozdrowotne), przekazywanie pism informacyjnych i materiałów oświatowo- zdrowotnych.
- Starostwem Powiatowym w Koszalinie - partner przy organizacji działań prozdrowotnych (konkursy, imprezy prozdrowotne), przekazywanie pism informacyjnych i materiałów oświatowo- zdrowotnych.
- Urzędami Gmin i Miast w powiecie koszalińskim, przekazywanie pism informacyjnych i materiałów oświatowo-zdrowotnych.
- Komendą Miejską Policji w Koszalinie- współorganizator imprez prozdrowotnych, konkursów i spotkań edukacyjnych dla dzieci przedszkolnych, uczniów szkół oraz kadry pedagogicznej.

Podsumowanie i wnioski:

Zakres działalności oświatowo- zdrowotnej i promocji zdrowia w roku 2020 skupiony był przede wszystkim na realizacji zadań w zakresie interwencji programowych i nieprogramowych na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-

Epidemiologiczną w Koszalinie. Działania oświatowo-zdrowotne prowadzone były we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie. Dyrekcja i kadra pedagogiczna przedszkoli oraz placówek szkolnych chętnie włączała się w realizację programów edukacyjnych oraz interwencji nieprogramowych.

Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną większość działań zaplanowanych w planie zasadniczych przedsięwzięć na rok 2020 nie została zrealizowana. Pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia od dnia 20.04.2020r. jest oddelegowany do pomocy w Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Koszalinie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Koszalinie

ul. Zwycięstwa 136, 75-613 Koszalin

tel. 094 342-40-85; fax 094 342-53-57

<https://www.gov.pl/web/psse-koszalin>

email: psse.koszalin@pis.gov.pl